

Θέματα Αναπηρίας

04

Τα άτομα με αναπηρία είναι ... και καταναλωτές

13

Άγγελος Δεληβορριάς – Διευθυντής Μουσείου Μπενάκη
«Η Τέχνη καλλιιεργεί και εξανθρωπίζει»

23

Διεθνή Σύμβαση για τα Δικαιώματα των Ατόμων
με Αναπηρία του Ο.Η.Ε.: Το Άρθρο 33 «Εθνική Εφαρμογή
και Παρακολούθηση»

ΤΕΥΧΟΣ
19

Αφιέρωμα:

Ετήσια Έκθεση
Η Πρόταση της Ε.Σ.Α.μεΑ.
για ένα Εθνικό Πρόγραμμα
Δημόσιων Πολιτικών
για την Αναπηρία

Εθνική Συνομοσπονδία Ατόμων με Αναπηρία
Ελ. Βενιζέλου 236, 163 41 Ηλιούπολη, Αθήνα

ΠΛΗΡΩΜΕΝΟ ΤΕΛΟΣ
ΚΕΜΠ.ΑΘ.
4702

ΕΝΤΥΠΟ ΚΛΕΙΣΤΟ ΑΡ. ΑΔΕΙΑΣ: 2021 ΚΕΜΠ.ΑΘ.
ΚΩΔΙΚΟΣ: 3411

ΑΘΗΝΑ 2010

τεύχος 19
Νοέμβριος
Δεκέμβριος
Ιανουάριος

	Editorial03
	Ανάληψη: Τα άτομα με αναπηρία είναι ... και καταναλωτές04
	Θέσεις: Αναθεώρηση του ΕΣΠΑ - Αξιοποίηση των εθνικών και κοινοτικών πόρων προς όφελος των ατόμων με αναπηρία και των οικογενειών τους08
	Βήμα: Περιφερειακή Ομοσπονδία Ατόμων με Αναπηρία Θεσσαλίας: Διεκδικώντας την ισότιμη διαβίωση των ατόμων με αναπηρία στην Περιφέρεια10
	Συνέντευξη: Άγγελος Δεληβορριάς - Διευθυντής Μουσείου Μπενάκη ..	.13
	Αφιέρωμα: ΕΤΗΣΙΑ ΕΚΘΕΣΗ - Η Πρόταση της Ε.Σ.Α.με.Α. για ένα Εθνικό Πρόγραμμα Δημόσιων Πολιτικών για την Αναπηρία15
		
	Παρουσίαση: Διεθνή Σύμβαση για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρία του Ο.Η.Ε.: Το Άρθρο 33 «Εθνική Εφαρμογή και Παρακολούθηση»23
	Ευρωπαϊκά - Διεθνή29
	Η Ε.Σ.Α.με.Α. παρεμβαίνει, προτείνει, διεκδικεί...31
	Εκδόσεις: «Εμείς τη λέμε τη ζωή» της Μαριάνθης Ε. Μεσσήνη39

Ιδιοκτησία:
Εθνική Συνομοσπονδία Ατόμων με Αναπηρία - Ε.Σ.Α.με.Α.

Εκδότης:
Βαρδαστάνης Γιάννης
Πρόεδρος Ε.Σ.Α.με.Α.

Διευθύντρια:
Χατζηπέτρου Ανθή

Αρχισυντάκτρια:
Θεωνά Άννα

Σελιδοποίηση - Διαχωρισμοί - Φίλμς:
ΑΠΕΙΚΟΝΙΣΗ (210 6006430-1)

Εκτύπωση:
ΔΕΣΜΟΣ (210 6644156)

Γραφεία Ε.Σ.Α.με.Α.:

Ελ. Βενιζέλου 236, 163 41 Ηλιούπολη, Αθήνα
Τηλ. 210 - 9949837

Fax: 210 - 5238967

E-mail: esaea@otenet.gr

http://www.esaea.gr

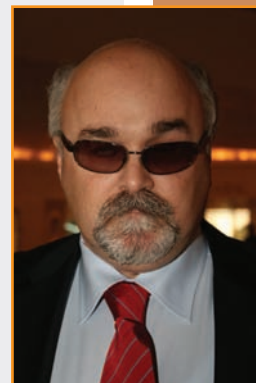
Εκδίδεται σε 7.500 αντίτυπα και διανέμεται δωρεάν.

Σε περίπτωση αναδημοσίευσης παρακαλούμε να αναφέρετε ως πηγή το "Θέματα Αναπηρίας".

Τα ενυπόγραφα άρθρα δεν εκφράζουν υποχρεωτικά τις απόψεις της Ε.Σ.Α.με.Α.

M

ια νέα χρονιά ξεκίνησε με πολλές ελπίδες και προκλήσεις για το αναπηρικό κίνημα σε εθνικό, ευρωπαϊκό και παγκόσμιο επίπεδο. Η Διεθνής Σύμβασης για τα Δικαιώματα των Ατόμων με αναπηρία και, το προτεινόμενο από το Ευρωπαϊκό Φόρουμ Ατόμων με Αναπηρία, Ευρωπαϊκό Σύμφωνο για την Αναπηρία βρίσκονται στο επίκεντρο. Εδώ θα εστιάσουν τα αναπηρικά κινήματα, προκειμένου εν μέσω της δυσμενούς οικονομικής κατάστασης που βιώνουμε καθημερινά, να διασφαλιστεί ένα καλύτερο μέλλον για τα άτομα με αναπηρία.

Στη βάση αυτή και με αφορμή τη φετινή 3η Δεκέμβρη – Εθνική Ημέρα Ατόμων με Αναπηρία, η Ε.Σ.Α.μεΑ. κατάρτισε την Ετήσια Έκθεσή της, την οποία κατέθεσε όπως κάθε χρόνο στον Πρόεδρο της Βουλής. Η Έκθεση είχε θέμα «Η Πρόταση της ΕΣΑ-μεΑ για ένα Εθνικό Πρόγραμμα Δημόσιων Πολιτικών για την Αναπηρία», μια συνολική και ολιστική πολιτική παρέμβαση για την άρση του αποκλεισμού και της διακριτικής μεταχείρισης των ατόμων με αναπηρία και τη διασφάλιση της ισότιμης συμμετοχής τους σε όλους τους τομείς της ανθρώπινης δράσης. Στο αφιέρωμα του περιοδικού γίνεται μια συνοπτική παρουσίαση της Έκθεσης.

Στο παρόν τεύχος αναδεικνύεται το ζήτημα της διασφάλισης των δικαιωμάτων των καταναλωτών με αναπηρία και επίσης - δεδομένης και της σημερινής ιδιαίτερα δύσκολης οικονομικής κατάστασης της αγοράς, η οποία δεν έχει πλέον την πολυτέλεια να αγνοεί και να αποκλείει μια τόσο μεγάλη μερίδα καταναλωτών - η ανάγκη σχεδιασμού ενιαίας σύγχρονης καταναλωτικής πολιτικής για όλους τους πολίτες, ανεξαρτήτως αναπηρίας και λοιπών χαρακτηριστικών.

Το ΕΣΠΑ 2007 – 2013 αποτελεί αναμφίβολα, όπως επανειλημμένα έχει τονίσει η Συνομοσπονδία, μια ευκαιρία για τα άτομα με αναπηρία που δεν πρέπει να μείνει ανεκμετάλλητη. Στο πλαίσιο της αναθεώρησής του, όπως έχει εξαγγείλει η Κυβέρνηση, η Συνομοσπονδία έχει καταθέσει πρόταση για την αντιμετώπιση διαπιστωμένων προβλημάτων και για τη συνεπή τήρηση του άρθρου 16 του Γενικού Κανονισμού των Ταμείων, σύμφωνα με το οποίο η προσβασιμότητα αποτελεί αναγκαία προϋπόθεση για την παροχή ευρωπαϊκής χρηματοδότησης σε κάθε είδους έργο.

Ιδιαίτερα κρίσιμη κρίνεται η συμμετοχή και η δράση, όχι μόνο σε εθνικό, αλλά και σε περιφερειακό και τοπικό επίπεδο, προκειμένου να ευοδωθούν οι διεκδικήσεις του αναπηρικού κινήματος σε κάθε γωνιά της χώρας. Οι Περιφερειακές Ομοσπονδίες και τα τοπικά σωματεία των ατόμων με αναπηρία και των οικογενειών τους διαδραματίζουν εξέχοντα ρόλο. Ο Πρόεδρος της Περιφερειακής Ομοσπονδίας Ατόμων με Αναπηρία Θεσσαλίας κ. Ράλλης Τσιουλάκης, αναλύει στα «Θέματα Αναπηρίας» πως μπορεί επιτευχθεί η μέγιστη διάχυση της διάστασης της αναπηρίας σε περιφερειακό και τοπικό επίπεδο.

Για το ζήτημα της ισότιμης συμμετοχής των ατόμων με αναπηρία σε όλους τους τομείς, μεταξύ των οποίων η τέχνη και ο πολιτισμός μίλησε στα «Θέματα Αναπηρίας» ο Διευθυντής του Μουσείου Μπενάκη κ. Άγγελος Δεληβορριάς.

Καλή Ανάγνωση.

Ιωάννης Βαρδακασιάνης
Πρόεδρος Ε.Σ.Α.μεΑ.

editorial

Τα άτομα με αναπηρία είναι ... και καταναλωτές

1. ΤΑ ΑΤΟΜΑ ΜΕ ΑΝΑΠΗΡΙΑ ΩΣ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΕΣ...

Η ζήτηση αγαθών και υπηρεσιών δεν περιορίζεται μόνο σε ορισμένες κατηγορίες πολιτών. Αντίθετα αφορά σε ένα ευρύ φάσμα καταναλωτών – με συνεχείς τάσεις διεύρυνσης ιδιαίτερα σε συνθήκες έντονου ανταγωνισμού και οικονομικής κρίσης - μεταξύ των οποίων συμπεριλαμβάνονται τα άτομα με αναπηρία αλλά και άλλες ομάδες με παρόμοια χαρακτηριστικά (π.χ. ηλικιωμένοι), που αποτελούν εν δυνάμει αγοραστικό κοινό, με την προϋπόθεση όμως ότι τα προσφερόμενα αγαθά και υπηρεσίες έχουν σχεδιαστεί κατά τέτοιο τρόπο που να ικανοποιούν τις ανάγκες τους αίροντας τα εμπόδια που υπάρχουν σήμερα.

Έτσι, λοιπόν, δημιουργείται η ανάγκη σχεδιασμού ενιαίας σύγχρονης καταναλωτικής πολιτικής για όλους τους πολίτες, ανεξαρτήτως αναπηρίας και λοιπών χαρακτηριστικών. Η διασφάλιση των δικαιωμάτων όλων των καταναλωτών χωρίς διακρίσεις, συμπεριλαμβανομένου του καταναλωτή με αναπηρία, βασίζεται καταρχάς στην ιδέα του «σχεδιάζοντας για όλους», δηλαδή του σχεδιασμού αγαθών, υπηρεσιών και περιβαλλόντων που μπορούν να χρησιμοποιηθούν από όλους στο μεγαλύτερο δυνατό βαθμό, χωρίς να απαιτούνται ειδικές προσαρμογές ή εξειδικευμένους σχεδιασμούς.

Παραδείγματος χάριν, η Μεγάλη Βρετανία, το 1989, εστίασε στο τουριστικό προϊόν και τους αντίστοιχους επιχειρηματίες, προτρέποντάς τους να δημιουργήσουν πακέτα στη λογική της ποιότητας και της κοινωνικής ένταξης, που θα λάμβαναν υπόψη τις ανάγκες όλων των δυνητικών πελατών χωρίς εξαιρέσεις, συμπεριλαμβανομένων των ατόμων με αναπηρία.

Η ανταγωνιστικότητα των επιχειρήσεων εξάλλου συνδέεται άμεσα με την ποιότητα των προσφερόμενων υπηρεσιών και προϊόντων. Οι άνθρωποι επιλέγουν πάντα εκείνες τις υπηρεσίες και τα προϊόντα που ανταποκρίνονται καλύτερα στις ανάγκες, τις προσδοκίες αλλά και τις οικονομικές δυνατότητές τους. Αν ο υποψήφιος πελάτης είναι άτομο με αναπηρία τότε, πέραν των συνήθων προσδοκιών, το προϊόν για να είναι ελκυστικό γι' αυτόν θα πρέπει να ικανοποιεί και πρόσθετες προσδοκίες, οι οποίες περιλαμβάνουν τη διασφάλιση συνθηκών προσβασιμότητας.

Προσεγγίζοντας το ζήτημα «καταναλωτής με αναπηρία», πρέπει να λάβουμε υπόψη μας ότι:

- τα άτομα με αναπηρία αποτελούν μια μεγάλη πληθυσμιακή ομάδα, η οποία ανέρχεται στο 10% του συνολικού πληθυσμού της χώρας (βλ. Eurostat, 2001). Συνυπολογίζοντας και τα άτομα άνω των 65 ετών που έχουν παρόμοιες ανάγκες με αυτές των ατόμων με αναπηρία, τα οποία μέχρι το 2050 αναμένεται να ανέλθουν στο 40% του πληθυσμού, τότε αναφερόμαστε σε μια ιδιαίτερα μεγάλη καταναλωτική ομάδα που καλύπτει σχεδόν το μισό πληθυσμό,
- τα άτομα με αναπηρία δεν είναι μόνο καταναλωτές ειδικών αγαθών και υπηρεσιών (π.χ. ιατρικών και τεχνικών βοηθημάτων και υπηρεσιών), αλλά και καταναλωτές του συνόλου των παρεχόμενων αγαθών και των υπηρεσιών, συμπεριλαμβανομένων μάλιστα και των ηλεκτρονικών υπηρεσιών (π.χ. ηλεκτρονικό εμπόριο).

2. ΝΟΜΙΚΑ – ΠΟΛΙΤΙΚΑ ΕΡΓΑΛΕΙΑ...

Σύμφωνα με τη δικαιωματική προσέγγιση για την αναπηρία, το άτομο με αναπηρία είναι υποκείμενο δικαιωμάτων, και όχι αντικείμενο οίκτου, και ως τέτοιο έχει δικαίωμα να συμμετέχει ενεργά στην κοινωνία και να δρα ως καταναλωτής αγαθών και υπηρεσιών. Ακολουθεί ένας κατάλογος βοηθητικών εργαλείων διεθνούς, ευρωπαϊκής και εθνικής πολιτικής που υποστηρίζουν τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρία ως καταναλωτών.

- **Διεθνής Σύμβαση του ΟΗΕ για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρία**, την οποία η χώρα μας έχει υπογράψει αναλαμβάνοντας την υποχρέωση της εφαρμογής της σε εθνικό επίπεδο. Η εν λόγω Σύμβαση περιλαμβάνει πολλές αναφορές όσον αφορά στο δικαίωμα της πρόσβασης των ατόμων με αναπηρία στα αγαθά και τις υπηρεσίες.
- **Ανακοίνωση της Επιτροπής «Ενιαία αγορά για την Ευρώπη του 21ου αιώνα»¹**. Στην Ανακοίνωση αναφέρεται ότι «... Κεντρικός στόχος της στρατηγικής για την πολιτική υπέρ των καταναλωτών είναι η ενίσχυση των καταναλωτών, συμπεριλαμβανομένων των πιο ευάλωτων από αυτούς που έχουν ειδικές ανάγκες ή αναπηρίες, με τον καθορισμό των δικαιωμάτων και των προτύπων προσβασιμότητας, έτσι ώστε να προστατευτούν από κινδύνους και απειλές που δεν μπορούν να αντιμετωπίσουν ως άτομα...».
- **Σύνταγμα της χώρας (αναθεώρηση 2001)**. Σύμφωνα

¹ ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ της Επιτροπής στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών «Ενιαία αγορά για την Ευρώπη του 21ου αιώνα» -COM(2007) 724 τελικό-Πλαίσιο 1.

με το άρθρο 21 παρ. 6 του Συντάγματος, «Τα άτομα με αναπηρίες έχουν δικαίωμα να απολαμβάνουν μέτρων που εξασφαλίζουν την αυτονομία, την επαγγελματική ένταξη και τη συμμετοχή τους στην κοινωνική, οικονομική και πολιτική ζωή της Χώρας.»

• **Νόμος 3304/2005** (Αρ. ΦΕΚ 16 / Τεύχος Α' /27.01.2005). Σύμφωνα με το άρθρο 16, παρ. 1 του Ν.3304/2005, «Όποιος παραβιάζει την κατά τον παρόντα Νόμο απαγόρευση της διακριτικής μεταχείρισης για λόγους εθνοτικής ή φυλετικής καταγωγής ή θρησκευτικών ή άλλων πεποιθήσεων, αναπηρίας, ηλικίας ή γενετήσιου προσανατολισμού, κατά τη συναθλητική διάθεση αγαθών ή προσφορά υπηρεσιών στο κοινό τιμωρείται με φυλάκιση ξέι (6) μηνών μέχρι τριών (3) ετών και με χρηματική ποινή χιλίων (1.000) έως πέντε χιλιάδων (5.000) ευρώ».

Παρόλα αυτά, στην πράξη, τα ανθρώπινα και συνταγματικά κατοχυρωμένα δικαιώματα των καταναλωτών με αναπηρία στη χώρα μας καταστρατηγούνται, εφόσον το σύνολο των αγαθών και των υπηρεσιών (συμβατικών και ηλεκτρονικών) δεν λαμβάνουν υπόψη τους τον «καθολικό σχεδιασμό»², με αποτέλεσμα να μην είναι προσβάσιμα, δημιουργώντας έτσι νέες διακρίσεις³ και κατά συνέπεια αποκλεισμούς σε βάρος των ατόμων με αναπηρία.

3. ΕΘΝΙΚΗ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΑΔΕΙΞΗ ΤΗΣ ΔΙΑΣΤΑΣΗΣ ΤΟΥ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΗ ΜΕ ΑΝΑΠΗΡΙΑ

Σε συνέχεια των παραπάνω αλληλά και δεδομένης της σημερινής ιδιαίτερα δύσκολης οικονομικής κατάστασης της αγοράς, η οποία δεν έχει πλέον την πολυτέλεια να αγνοεί και να αποκλείει μια τόσο μεγάλη μερίδα καταναλωτών, επιβάλλεται η εκπόνηση μιας ολοκληρωμένης εθνικής στρατηγικής που να αναδεικνύει τη διάσταση του καταναλωτή με αναπηρία, να τον προστατεύει και να ενθαρρύνει τις επιχειρήσεις για τις ανάγκες των καταναλωτών με αναπηρία αλληλά και για τις θετικές οικονομικές επιπτώσεις που μπορεί να έχει η δυναμική παρουσία αυτής της αγοραστικής ομάδας στην αγορά.

➤ Διαχέοντας τη διάσταση της αναπηρίας στην καταναλωτική πολιτική

Η κοινωνία αλληλάζει μόνο όταν μεγάλες κοινωνικές ομάδες το επιθυμούν και το αναπηρικό κίνημα έχει αναλάβει μια σταθερή υποχρέωση, να αναδεικνύει διαρκώς και ουσιαστικά τα ζητήματα που απασχολούν τα άτομα με αναπηρία και τις οικογένειές τους. Το αναπηρικό κίνημα συναισθανόμενο το έλλειμμα προάσπισης των δικαιωμάτων των καταναλωτών με αναπηρία από το αμιγώς καταναλωτικό κίνημα, έκρινε επιτακτική την ανάγκη να συμπεριλάβει στο νέο τροποποιημένο Καταστατικό της ως σκοπό την προάσπιση των δικαιωμάτων των ατόμων με αναπηρία ως καταναλωτές.

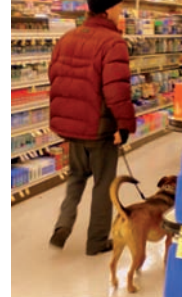
Βάσει του άρθρου 2, παρ. 25 του Καταστατικού της, σκοπός της Συνομοσπονδίας, μεταξύ άλλων, είναι: «*Η ανάπτυξη δράσεων για τη διάδοση των αξιών του καταναλωτικού κινήματος μέσα στο αναπηρικό κίνημα, η προάσπιση και προώθηση των δικαιωμάτων των ατόμων με αναπηρία και των μελών των οικογενειών τους ως καταναλωτές αναγνωρίζοντας ότι τα άτομα με αναπηρία δεν είναι μόνο γενικοί καταναλωτές αλληλά και ειδικοί καταναλωτές χρησιμοποιώντας ειδικά προϊόντα και υπηρεσίες που απευθύνονται ειδικά σε αυτά. Η πρόσβαση στα αγαθά και στις υπηρεσίες είναι βασική επιδίωξη της Ε.Σ.Α.μεΑ. για να διασφαλιστεί η συμμετοχή ανεμπόδιστα όλων των ατόμων με αναπηρία σε αυτά.*»

Η διάχυση της διάστασης της αναπηρίας μπορεί να διασφαλιστεί μέσω:

- α)** της αναγνώρισης της Ε.Σ.Α.μεΑ. και των φορέων - μελών της ως φορέων εκπροσώπησης καταναλωτών με αναπηρία,
- β)** της θεσμικής εκπροσώπησης του αναπηρικού κινήματος στο Εθνικό Συμβούλιο Καταναλωτών και σε κάθε άλλο όργανο σχεδιασμού πολιτικών που αφορά εν γένει στην προστασία των καταναλωτών,
- γ)** της κατάρτισης επιχειρησιακού σχεδίου για τη διάχυση της διάστασης της αναπηρίας και της προσβασιμότητας των ατόμων με αναπηρία σε όλες τις πολιτικές, διαδικασίες και προγράμματα που αφορούν στους

² Σύμφωνα με το Άρθρο 2 «Ορισμοί», της Διεθνούς Σύμβασης για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρία, «Καθολικός σχεδιασμός» σημαίνει το σχεδιασμό προϊόντων, περιβαλλόντων, προγραμμάτων και υπηρεσιών που θα μπορούν να χρησιμοποιηθούν από όλους τους ανθρώπους, στη μεγαλύτερη δυνατή έκταση, χωρίς ανάγκη προσαρμογής ή εξειδικευμένου σχεδιασμού. Ο όρος 'καθολικός σχεδιασμός' δεν θα αποκλείει τις υποβοηθητικές συσκευές για συγκεκριμένες ομάδες ατόμων με αναπηρίες, όπου αυτό απαιτείται».

³ Σύμφωνα με το Άρθρο 2 «Ορισμοί», της Διεθνούς Σύμβασης για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρία, «διακρίσεις βάσει της αναπηρίας» σημαίνει οποιαδήποτε διάκριση, αποκλεισμό ή περιορισμό βάσει της αναπηρίας, η οποία έχει ως σκοπό ή επίπτωση να εμποδίσει ή να ακυρώσει την αναγνώριση, απόλαυση ή άσκηση, σε ίση βάση με τους άλλους, όλων των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και των θεμελιωδών ελευθεριών στον πολιτικό, οικονομικό, κοινωνικό, πολιτιστικό, ατομικό ή οποιοδήποτε άλλο τομέα».

τομείς αρμοδιότητας της Γενικής Γραμματείας Καταναλωτή αλλά και τη χάραξη μέτρων και πολιτικών που θα αφορούν αποκλειστικά και μόνο στα άτομα με αναπηρία και τις οικογένειές τους.

➤ Θεσπίζοντας θεσμικό - νομοθετικό πλαίσιο

Η πρόσβαση των πολιτών με αναπηρία σε αγαθά και υπηρεσίες πρέπει να διασφαλιστεί μέσα από ένα θεσμικό - νομοθετικό πλαίσιο που να περιλαμβάνει:

- α) την ανάπτυξη εθνικού συστήματος πιστοποίησης της προσβασιμότητας των υπηρεσιών που παρέχονται από τις επιχειρήσεις του δημόσιου και ιδιωτικού τομέα, με ουσιαστική συμμετοχή του αναπηρικού κινήματος,
- β) την καθιέρωση της προσβασιμότητας των ατόμων με αναπηρία ως κριτηρίου αξιολόγησης με ποινή αποκλεισμού σε όλες τις διακηρύξεις και συμβάσεις δημοσίων προμηθειών και υπηρεσιών και την προμολόγηση κατά την αξιολόγηση εκείνων των επιχειρήσεων που απασχολούν άτομα με αναπηρία,
- γ) την ένταξη του κριτηρίου της προσβασιμότητας υποδομών και υπηρεσιών (συμβατικών και ηλεκτρονικών) στα υποχρεωτικά κριτήρια που πρέπει να πληροί μια επιχείρηση για να λάβει άδεια λειτουργίας,
- δ) τη θεσμοθέτηση της υποχρέωσης διασφάλισης της προσβασιμότητας των παρεχόμενων υπηρεσιών στα άτομα με αναπηρία από κάθε είδους επιχείρηση και της καθιέρωσης εναλλακτικών μορφών εξυπηρέτησης καταναλωτών με αναπηρία, π.χ. μέσω προσβάσιμων ιστοσελίδων, προσβάσιμου e-commerce, e-banking, παροχής «ζωντανής» βοήθειας και ενδιάμεσων (συνοδών, επαγγελματιών διερμηνέων της νοηματικής γλώσσας κ.λπ.), προσβάσιμων καταλόγων και εντύπων κ.λπ.
- ε) τη θέσπιση εξειδικευμένων μέτρων προστασίας, δεδομένου ότι τα άτομα με αναπηρία αποτελούν μια καταναλωτική ομάδα ιδιαίτερα ευπρόσβλητη. Τα άτομα με αναπηρία ως ειδικοί καταναλωτές χρησιμοποιούν προϊόντα και υπηρεσίες που απευθύνονται ειδικά σε αυτά, το κόστος των οποίων λόγω του χαμηλού ανταγωνισμού είναι συνήθως ιδιαίτερα υψηλό, γεγονός που επιβαρύνει ακόμη περισσότερο την ήδη δυσχερή οικονομική τους κατάσταση.

➤ Ενημερώνοντας τις επιχειρήσεις

Δε νοείται πλέον σήμερα καμία επιχείρηση να αρνείται - με οποιαδήποτε δικαιολογία - σε άτομα με αναπηρία την παροχή των υπηρεσιών της ή να παρέχει στα άτομα αυτά υπηρεσίες κατώτερης ποιότητας ή με διαφορετικούς όρους σε σχέση με αυτές που παρέχει στους πελάτες χωρίς αναπηρία. Για το λόγο αυτό, οι επιχειρήσεις που προσφέρουν υπηρεσίες ή αγαθά πρέπει να αλλιάζουν εκείνες τις πολιτικές, τις πρακτικές ή τις διαδικασίες τους, που κάνουν αδύνατη ή εξαιρετικά δύσκολη τη χρήση των

υπηρεσιών / αγαθών από τα άτομα με αναπηρία.

Οι εκστρατείες ενημέρωσης μπορούν να συμβάλλουν στην ενημέρωση / ευαισθητοποίηση των επιχειρήσεων για τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρία, το εύρος και τη δυναμική της αγοράς τους αλλά και για τις μεθόδους με τις οποίες μία υπηρεσία ή ένα αγαθό μπορεί να καταστεί προσβάσιμο και κατ' επέκταση να συμβάλλουν στην προώθηση της πλήρους συμμετοχής των ατόμων με αναπηρία ως καταναλωτών και γενικότερα ως πολιτών.

Οι εκστρατείες ενημέρωσης μπορούν να στοχεύουν στην:

- α) Ενημέρωση των επιχειρηματιών για το εύρος και τις ανάγκες της αγοράς των ατόμων με αναπηρία αλλά και των λοιπών κατηγοριών ατόμων με μειωμένη κινητικότητα (π.χ. ηλικιωμένοι).
- β) Προώθηση της συνεργασίας μεταξύ επιχειρηματιών και αναπηρικών οργανώσεων σε όλα τα επίπεδα (τοπικό, περιφερειακό, εθνικό), αφενός για την αξιολόγηση της προσβασιμότητας των επιχειρήσεων, αφετέρου για την καταγραφή και την προβολή των προσβάσιμων επιχειρήσεων στα άτομα με αναπηρία.
- γ) Εκπαίδευση των στελεχών των επιχειρήσεων, σε θέματα συναλληλαγής και εξυπηρέτησης ατόμων με αναπηρία, με ιδιαίτερη έμφαση στα στελέχη «πρώτης γραμμής».
- δ) Ανάπτυξη πληροφοριακού υλικού ανά κατηγορία επιχειρήσεων σχετικά με εναλλακτικές μεθόδους παροχής υπηρεσιών στα άτομα με αναπηρία.

➤ Ενημερώνοντας τους καταναλωτές με αναπηρία

Με δεδομένο αφενός το γεγονός ότι ισχυρό καταναλωτικό κίνημα προϋποθέτει ενημερωμένους καταναλωτές και αφετέρου το γεγονός ότι ουδέποτε το αμιγώς καταναλωτικό κίνημα της χώρας συμπεριέλαβε δράσεις για τα άτομα με αναπηρία και μάλιστα σε μορφές προσβάσιμες, οι εκστρατείες ενημέρωσης πρέπει να αναπτύσσονται με στόχο τη διαμόρφωση ισχυρής καταναλωτικής κουλτούρας των ίδιων των καταναλωτών με αναπηρία έτσι ώστε να μπορέσουν να πληροφορηθούν τα δικαιώματά τους ως καταναλωτές, αλλά και να γνωρίσουν / επισκεφθούν τις προσβάσιμες επιχειρήσεις για να ασκήσουν αυτόνομα και ισότιμα τα δικαιώματά τους αυτά.

Αυτές οι εκστρατείες ενημέρωσης πρέπει να λαμβάνουν υπόψη τις ιδιαίτερες ανάγκες κάθε κατηγορίας καταναλωτών με αναπηρία, να χρησιμοποιούν προσβάσιμες μεθόδους επικοινωνίας (π.χ. έντυπα μεγάλων χαρακτήρων, έντυπα σε γραφή Braille, σε μορφή easy-to-read, ηχητική πληροφόρηση, DVDs με υπότιτλους και διερμηνεία στη νοηματική, προσβάσιμες ιστοσελίδες κ.λπ.) και μπορούν να στοχεύουν στην:

- α) Ενημέρωση των καταναλωτών με αναπηρία σχετικά με τα δικαιώματά τους και τα ειδικά μέτρα προστασίας

as tous που ενδεχομένως ισχύουν.

β) Ενημέρωση των καταναλωτών με αναπηρία σχετικά με τις προσβάσιμες επιχειρήσεις αλλά και τις προσβάσιμες υπηρεσίες και αγαθά που διατίθενται στην εσωτερική και τοπική αγορά.

4. ΠΡΟΤΥΠΟ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ ΠΟΥ ΣΕΒΕΤΑΙ ΤΟΥΣ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΕΣ ΜΕ ΑΝΑΠΗΡΙΑ

Μία επιχείρηση που σέβεται τα δικαιώματα των καταναλωτών με αναπηρία οφείλει να πληροί κάποιες τεχνικές προδιαγραφές ή/και να προβεί σε κάποιες εύλογες προσαρμογές. Οι προδιαγραφές και προσαρμογές αυτές αφορούν στις κτιριακές εγκαταστάσεις, στην παροχή υπηρεσιών και στα προϊόντα.

Για να καταστούν ή για να βελτιωθεί η προσβασιμότητα των κτιριακών υποδομών των επιχειρήσεων, ενδεικτικά αναφέρουμε κάποια μέτρα όπως π.χ. την κατασκευή ράμπας, την τοποθέτηση αναβατορίου, την κατασκευή προσβάσιμων χώρων υγιεινής, τη διασφάλιση κατάλληλων διαστάσεων και βάρους της πόρτας (μπορεί να είναι πολύ στενές για να περάσει ένα αναπηρικό αμαξίδιο ή υπερβολικά βαριές για ένα άτομο με αναπηρία στα άνω άκρα), την τοποθέτηση προειδοποιητικής σήμανσης ή σηματοδότησης (η υφιστάμενη μπορεί να είναι ανεπαρκής ή περίπλοκη και να δημιουργεί σύγχυση σε κάποια άτομα με νοητική αναπηρία) κ.λπ.

Για να καταστούν ή για να βελτιωθεί η προσβασιμότητα των υπηρεσιών των επιχειρήσεων, ενδεικτικά αναφέρουμε τη βελτίωση της προσβασιμότητας των ιστοσελίδων των επιχειρήσεων και την ανάπτυξη πωλήσεων μέσω διαδικτύου (προσβάσιμου e-commerce και / ή e-banking), την έκδοση προσβάσιμων εντύπων και καταλόγων (π.χ. με μεγεθυμένους χαρακτήρες, σε μορφή Braille, σε easy-to-read μορφές), το σχεδιασμό ετικετών προϊόντων που να μπορούν να αναγνωστούν από ηλικιωμένους και άτομα με προβλήματα όρασης, τη δημιουργία προσβάσιμων σημείων εξυπηρέτησης τύπου «one stop shop», τη διάθεση ηλεκτρικού αμαξιδίου στους πελάτες με κινητικά προβλήματα για την κυκλοφορία μέσα σε μεγάλα πολυκαταστήματα, την πρόβλεψη συστημάτων ενίσχυσης ήχου (π.χ. σε πολυκαταστήματα), τη χρήση «ζωντανής βοήθειας» και ενδιάμεσων (π.χ. συνοδών, επαγγελματιών διερμηνέων της νοηματικής γλώσσας), την ελεύθερη είσοδο σκύλων - οδηγών ατόμων με αναπηρία στις επιχειρήσεις.

Θ.Α.

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ	ΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΕΣ ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΕΣ	ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΠΡΟΔΙΑΓΡΑΦΕΣ
ΚΤΙΡΙΑΚΕΣ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ (βλ. άρθρο 28 Ν.2831/2000, Απόφ.52487/2002 ΥΠΕΧΩΔΕ, Οδηγίες σχεδιασμού «Σχεδιάζοντας για όλους» ΥΠΕΧΩΔΕ)	Ράμπα	<ul style="list-style-type: none"> • Κλίση 5% ή 6% για μήκος 8,00μ
	Ανεκυστήρας	<ul style="list-style-type: none"> • Διαστάσεις θαλάμου min 1,10X1,40μ • Διαστάσεις θύρας στη μικρότερη πλευρά min 0,85μ • Ηχητική και οπτική ειδοποίηση • Ελεύθερο χώρο 1,50X1,50μ μπροστά από την είσοδο
	Αναβατήριο	<ul style="list-style-type: none"> • Διαστάσεις 0,90X1,20μ • Ελεύθερο χώρο 1,50X1,50μ στα σημεία εισόδου/εξόδου στην πλατφόρμα • Ανευπωτική ικανότητα min 250kg • Πιστοποίηση CE • Κατά προτεραιότητα κατακόρυφης κίνησης
	Προσβάσιμοι χώροι υγιεινής	<ul style="list-style-type: none"> • Θύρα εισόδου min 0,90μ, ανοιγόμενη προς τα έξω ή συρόμενη • Ελεύθερος χώρος 0,90μ δίπλα στη λεκάνη • Χώρος περιστροφής αμαξιδίου διαμέτρου 1,50μ εντός ή εκτός του WC (μπροστά από την είσοδο ή στον προθάλαμο) • Χειρολαβές εκατέρωθεν της λεκάνης (αναδιπλούμενη ή ευρισκόμενη στην πλευρά του ελεύθερου χώρου) • Νιπτήρας με κενό από κάτω για προσέγγιση αμαξιδίου • Σήμανση
	Πόρτες	<ul style="list-style-type: none"> • Ελεύθερο πλάτος ανοίγματος min 0,90μ • Απαιτούμενη δύναμη ανοίγματος θυροφύλλου max 15Newtons
	Διάδρομοι	<ul style="list-style-type: none"> • Ελεύθερο από κάθε εμπόδιο πλάτος min 0,90μ • Σημεία περιστροφής αμαξιδίου διαστάσεων 1,50X1,50μ ή διαμέτρου 1,50μ • Καλός φωτισμός • Χρωματική αντίθεση τοίχου-πόρτας, δαπέδου-τοίχων/υποστρωμάτων κ.λπ.
Σήμανση	<ul style="list-style-type: none"> • Οπτική και ηχητική, ευδιάκριτη, εύκολα αντιληπτή με χρήση εικονοσημάτων, με έντονη αντίθεση στοιχείων - φόντου, ανάγλυφη ή σε Braille, σε κατάλληλο ύψος. 	
ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ / ΠΡΟΪΟΝΤΑ	Πώληση μέσω διαδικτύου	<ul style="list-style-type: none"> • Εφαρμογή διεθνών προδιαγραφών WAI-W3C, έκδοση 2.0, σε επίπεδο «AAA»
	Προσβάσιμα έντυπα / τιμοκατάλογοι / ετικέτες	<ul style="list-style-type: none"> • Με μεγεθυμένους χαρακτήρες και έντονη αντίθεση γραμμάτων – φόντου • Σε γραφή Braille • Σε μορφή easy-to-read (δηλ. με κείμενα απλοποιημένα συνοδευόμενα από εικόνες) • Σε ηχητική μορφή (CDs, DVDs με υπότιτλους ή/και διερμηνεία στη νοηματική)
	Σημεία εξυπηρέτησης	<ul style="list-style-type: none"> • Δημιουργία ειδικών προσβάσιμων σημείων υποδοχής πελατών με αναπηρία με συνεχή παρουσία εξειδικευμένου προσωπικού ή δυνατότητα ειδοποίησης αυτού μέσω τηλεφώνου/κομβίου κ.λπ.
	Διάθεση αμαξιδίου	<ul style="list-style-type: none"> • Συνιστάται σε μεγάλες επιχειρήσεις (π.χ. super markets, εμπορικά κέντρα) για τη διευκόλυνση πελατών με μειωμένη κινητικότητα
	Συστήματα ενίσχυσης ήχου	<ul style="list-style-type: none"> • Συνιστάται η πρόβλεψη τέτοιων συστημάτων συμβατών με τα βοηθήματα ατόμων με προβλήματα ακοής κυρίως σε κινηματογράφους, θέατρα κ.λπ. πολιτιστικούς χώρους
	«Ζωντανή βοήθεια»	<ul style="list-style-type: none"> • Πρόβλεψη συνοδών, διερμηνέων νοηματικής, αναγλωσσών, βοηθών κ.λπ. εξειδικευμένων στελεχών
Ελεύθερη είσοδος σκύλων - οδηγών	<ul style="list-style-type: none"> • Σε όλους τους χώρους 	

Αναθεώρηση του ΕΣΠΑ

Αξιοποίηση των εθνικών και κοινοτικών πόρων προς όφελος των ατόμων με αναπηρία και των οικογενειών τους

Το Εθνικό Στρατηγικό Πλαίσιο Αναφοράς (ΕΣΠΑ) 2007 - 2013, το μεγαλύτερο αναπτυξιακό πρόγραμμα της χώρας, δυστυχώς προχωρά με ρυθμούς χελώνας και μάλιστα σε μια περίοδο δεινής οικονομικής κρίσης. Αυτή η γενική διαπίστωση οδήγησε την νέα ηγεσία του Υπουργείου Οικονομίας, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας να θέσει τους εξής τρεις στόχους: **1)** την επιτάχυνση του ρυθμού απορρόφησης των κοινοτικών πόρων, **2)** την απλούστευση των διαδικασιών διαχείρισης, ελέγχου και εφαρμογής των αναπτυξιακών παρεμβάσεων της περιόδου 2007 - 2013 μέσω της ψήφισης ενός νέου νόμου και **3)** την αναμόρφωση των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων βάσει των κυβερνητικών δεσμεύσεων.

1. Όσον αφορά στον πρώτο στόχο, η χαμηλή απορρόφηση των κοινοτικών πόρων είναι ιδιαίτερα εμφανείς και στα άτομα με αναπηρία, εφόσον οι προκηρξείς έργων για αυτά και τις οικογένειές τους είναι ελάχιστες. Τόσο όμως σ' αυτές¹ όσο και στις προκηρξείς έργων που απευθύνονται στο γενικό πληθυσμό διαπιστώνονται έντονα προβλήματα, τα οποία αφορούν στην ορθή ενσωμάτωση του κριτηρίου της προσβασιμότητας που υπαγορεύεται από το Άρθρο 16 του Γενικού Κανονισμού των Ταμείων της Ευρωπαϊκής Ένωσης.
2. Στο πλαίσιο του στόχου της απλούστευσης των διαδικασιών διαχείρισης, ελέγχου και εφαρμογής των αναπτυξιακών παρεμβάσεων της περιόδου 2007 - 2013, η Συνομοσπονδία πρότείνει να ανατεθεί η αρμοδιότητα του Τεχνικού Συμβούλου της Διάσκεψης των Προέδρων των Επιτροπών Παρακολούθησης για θέματα ατόμων με αναπηρία σχετιζόμενα με την εφαρμογή του Άρθρου 16 του Γενικού Κανονισμού της Ευρωπαϊκής Ένωσης και των επιταγών του Κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου (ΕΚΤ).
3. Όσον αφορά στον τρίτο στόχο, η Ε.Σ.Α.μεΑ. για την αντιμετώπιση μιας σειράς προβλημάτων που

έχει διαπιστώσει, υπέβαλε τις προτάσεις της στους αρμοδίους στη βάση των επιταγών του Άρθρου 16, του Κανονισμού του ΕΚΤ και των κυβερνητικών δεσμεύσεων, οι οποίες αφορούν είτε στο σύνολο των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων (ΕΠ) του ΕΣΠΑ είτε επί μέρους ΕΠ.

Αναφορικά με τις προτάσεις της Ε.Σ.Α.μεΑ. επί των οριζοντίων θεμάτων του ΕΣΠΑ, αυτές εν συντομία αφορούν στα εξής:

- Στον εκσυγχρονισμό και τη συμπλήρωση της εθνικής νομοθεσίας σε θέματα προσβασιμότητας υποδομών και υπηρεσιών (συμβατικών και ηλεκτρονικών), δεδομένου ότι έχει παρατηρηθεί ότι υπάρχει παντελής έλλειψη νομοθεσίας για την προσβασιμότητα σε κάποιους τομείς, όπως π.χ. στην Κοινωνία της Πληροφορίας, στις Υπηρεσίες, ενώ αντίθετως σε κάποιους άλλους τομείς, όπως π.χ. στις κτιριακές υποδομές, παρόλο που έχει θεσπιστεί νομοθεσία παρατηρείται έλλειψη μηχανισμών εφαρμογής της και κυρώσεων στην περίπτωση της μη εφαρμογής της.
- Στη σύσταση Ειδικής Υπηρεσίας σε κεντρικό επίπεδο που να υπάγεται απευθείας στο Γενικό Γραμματέα του Υπουργείου Οικονομίας, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας για την ανάπτυξη και το συντονισμό των δράσεων που απαιτούνται για την εφαρμογή των απαιτήσεων του άρθρου 16.
- Στη δημιουργία μηχανισμού αξιολόγησης και πιστοποίησης των τελικών παραδοτέων των έργων αναφορικά με την προσβασιμότητα, στον οποίο η Συνομοσπονδία να διαδραματίζει κεντρικό και θεσμοθετημένο ρόλο.
- Στην αναγνώριση θεσμικού ρόλου στην Ε.Σ.Α.μεΑ. και στην οικονομική υποστήριξή της από το ΕΠ «Τεχνική Υποστήριξη Εφαρμογής», προκειμένου να μπορέσει να λειτουργήσει υποστηρικτικά των Διαχειριστικών Αρχών (ως «help desk») σε θέματα εφαρμογής των απαιτήσεων του

¹ Χαρακτηριστικό παράδειγμα αποτελεί η υπ' αριθ. πρωτ. 55024/03.07.2008 Πρόσκληση Εκδήλωσης Ενδιαφέροντος του Υπουργείου Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας για την υλοποίηση και τη χρηματοδότηση μέσω του Επιχειρησιακού Προγράμματος (ΕΠ) «Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού» δράσεων σχετικά με τους Βρεφικούς και Βρεφονηπιακούς Σταθμούς, τους Βρεφονηπιακούς Σταθμούς Ολοκληρωμένης Φροντίδας, τους Παιδικούς Σταθμούς, τα Κέντρα Δημιουργικής Απασχόλησης Παιδιών (ΚΔΑΠ) και τα Κέντρα Δημιουργικής Απασχόλησης Παιδιών με Αναπηρία (ΚΔΑΠ-ΜΕΑ), η οποία προκάλεσε τις σοβαρές αντιδράσεις της Ε.Σ.Α.μεΑ., επειδή δε γινόταν καμία αναφορά στη διασφάλιση της προσβασιμότητας όλων των αναδόχων δομών, καθώς και στην επισκεψιμότητα αυτών από γονείς ή/και εργαζόμενους με αναπηρία, παρόλο μάλιστα που προβλεπόταν η μοριοδότηση των γονέων με αναπηρία.

Επιπλέον, πρέπει να μπει η εικόνα της αναπηρίας μέσα στα σπίτια, ενδεχομένως μέσω της τηλεόρασης, που υπάρχει σε όλα τα νοικοκυριά και είναι το μέσο που διαμορφώνει στάσεις και γνώμες, ώστε να πάψει πλέον το άτομο με αναπηρία να είναι ο «Αριανός» ή «Μινώταυρος» της γειτονιάς.

Υπάρχει συνεργασία με τα τοπικά και περιφερειακά ΜΜΕ; Τι θα έπρεπε να αλλάξει;

Στο μέτρο του δυνατού ναι. Ουδέποτε έχουν αρνηθεί οποιαδήποτε κάλυψη. Εκείνο όμως που πρέπει να τονιστεί είναι η ανάγκη εκπόνησης Κώδικα Δεοντολογίας, όσον αφορά τον τρόπο παρουσίασης θεμάτων που έχουν σχέση με την αναπηρία. Από τη μια θα πρέπει να αποφευχθεί η μιζέρια, η αρνητική εικόνα, η ένδεια, το συμπνετικό, το καημένο ή το άσχημο και από την άλλη η ωραιοποίηση και η ηρωοποίηση. Πρέπει να ξεπεράσουμε το γεγονός ότι τα άτομα με αναπηρία έχουν ειδικές δεξιότητες και ικανότητες. Αυτές τις έχουν καλλιτέχνες, αθλητές, εργαζόμενοι σε τσίρκο, όχι τα άτομα με αναπηρία. Τα άτομα με αναπηρία προσπαθούν απλώς να διάγουν ένα βίο όπως όλοι οι άλλοι, αντιμετωπίζοντας τα πρόσθετα εμπόδια και δυσκολίες που πηγάζουν από την αναπηρία. Τίποτε παραπάνω, τίποτε παρακάτω από αυτό. Δεν μπορώ να καταλάβω τι διαφορετικό έχει ένα άτομο με αναπηρία από έναν άνθρωπο που ζούσε τη δεκαετία του '50 στον Πειραιά και έδινε αγώνα να ζήσει την οικογένειά του, έχοντας πέντε παιδιά.

Κάνοντας έναν μικρό απολογισμό της μέχρι τώρα δράσης της Περιφερειακής Ομοσπονδίας, ποια είναι η σημαντικότερη στιγμή και το μεγαλύτερο επίτευγμά σας;

Αναμφίβολα η εκπόνηση μελέτης προσβασιμότητας των δημοσίων υπηρεσιών στη Θεσσαλία.

Η Περιφέρεια Θεσσαλίας αναγνωρίζοντας τη δράση της ΠΟΜΑμεΑ, της ανέθεσε με σύμβαση τη διενέργεια μελέτης αποτύπωσης των συνθηκών προσβασιμότητας των δημοσίων κτιρίων στις τέσσερις έδρες των Νομών της Θεσσαλίας (Βόλος, Λάρισα, Τρίκαλα, Καρδίτσα). Η ανωτέρω ανάθεση είχε πρακτική και συμβολική σημασία γιατί αφενός αναγνώριζε έμπρακτα την Ομοσπονδία ως τον σημαντικότερο φορέα διαβούλευσης για τα ζητήματα των Ατόμων με Αναπηρία και των οικογενειών τους, αλλά επίσης και ως φορέα παροχής τεχνογνωσίας και τεχνικών συμβουλών. Αφετέρου έδινε για πρώτη φορά τη δυνατότητα αποτύπωσης των συνθηκών προσβασιμότητας των δημοσίων κτιρίων στην Περιφέρεια Θεσσαλίας, γεγονός ιδιαίτερα σημαντικό για τον όποιο μελλοντικό σχεδιασμό και προγραμματισμό. Θα πρέπει να τονιστεί εδώ, ότι είναι η πρώτη φορά που διενεργείται

αντίστοιχη μελέτη στην Ελλάδα, γεγονός που συντελεί στην αναγνώριση της Ομοσπονδίας, ως φορέα και συνεργάτη σε επίπεδο στρατηγικού σχεδιασμού και πρωίμων ενεργειών με την Ελληνική Πολιτεία. Η ανωτέρω μελέτη παραδόθηκε στην Περιφέρεια Θεσσαλίας και αποτελεί τεχνικό βοήθημα στην άσκηση της πολιτικής από αυτήν. Θεωρούμε ότι είναι η σημαντικότερη στιγμή της Ομοσπονδίας. Επίσης, επίκειται επικαιροποίηση της μελέτης με εκπόνηση καινούριας, ώστε να λειτουργήσει ως πιλότος για την Περιφέρεια.

Πρέπει τέλος να πούμε ότι είναι σημαντική μας επιτυχία, ότι ξεκινήσαμε με 3 Σωματεία και έχουμε αγκαλιάσει πλέον 15 μέσα σε μια τετραετία, γεγονός που αποτελεί μια αναγνώριση από τη βάση του αναπηρικού κινήματος και του αγώνα για την πρόσπιση των δικαιωμάτων των ατόμων με αναπηρία και των οικογενειών τους.

Πως θα χαρακτηρίζατε τη συνεργασία με την Περιφέρεια;

Υπάρχει συνεργασία, αλλά όχι στο επιθυμητό επίπεδο. Είμαστε υποχρεωμένοι να ζητάμε συνέχεια το παραπάνω, το επιπλέον, προκειμένου να εμπεδώσουμε ακόμα περισσότερο τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρία. Δεν υπάρχει θέμα ικανοποίησης. Πάντα υπάρχει δυνατότητα βελτίωσης.

Ποιες οι προκλήσεις του μέλλοντος για την περιφερειακή και ποιες οι βασικές της προτεραιότητες;

Οργανωτικά θέλουμε να αγκαλιάσουμε όλα τα Σωματεία, όλους τους φορείς των ατόμων με αναπηρία στη Θεσσαλία. Αυτό όμως που αποτελεί ιδιαίτερη πρόκληση είναι αφενός να συμβάλει στη βελτίωση της

ποιότητας της καθημερινής ζωής των ατόμων με αναπηρία, κάτι που είναι εξαιρετικά σημαντικό για εμάς που ζούμε στη Θεσσαλία και αντιμετωπίζουμε συγκεκριμένες δυσκολίες και αφετέρου να μπορέσουμε να προσεγγίσουμε το σκοτεινό αριθμό των ατόμων με αναπηρία που ζουν στις απομακρυσμένες, απομονωμένες περιοχές της Θεσσαλίας. Δηλαδή αυτούς που είναι οι πλέον αποκλεισμένοι από τους αποκλεισμένους, που δεν τοημούν να βγουν από το σπίτι και να δηλώσουν στο χωριό τους ότι ναι είναι άτομα με αναπηρία, αυτούς που δεν καρπώνονται τίποτε από τα ελάχιστα που παρέχει η ελληνική Πολιτεία. Είναι εξαιρετικά μεγάλος ο αριθμός των ανθρώπων αυτών στη Θεσσαλία. Αν μπορέσουμε, όχι να τον εξαλείψουμε, αλλά να τον μειώσουμε, θα είναι η μεγαλύτερη συμβολή της Ομοσπονδίας στην περιοχή.

Άγγελος Δεληβορριάς

Διευθυντής Μουσείου Μπενάκη

«Η Τέχνη καλλιεργεί και εξανθρωπίζει»

Συνέντευξη: Άννα Θεωνά

Ο αποκλεισμός των ατόμων με αναπηρία ακόμα και από απλά, καθημερινά πράγματα όπως είναι ένας περίπατος, μια ψυχαγωγική δραστηριότητα, μια επίσκεψη σε μουσείο, είναι δυστυχώς μια πραγματικότητα. Μια πραγματικότητα που οφείλεται τόσο στην έλλειψη προσβάσιμων υποδομών και κατάλληλα προσαρμοσμένων στις ανάγκες που η αναπηρία δημιουργεί, όσο και στη έλλειψη μέτρων που να προωθούν την ισότιμη συμμετοχή των ατόμων με αναπηρία στην οικονομική, κοινωνική, πολιτική, αλλά και στην πολιτιστική ζωή της χώρας.

Όστόσο, κάποιες πρωτοβουλίες, έρχονται να συμπληρώσουν αυτό το σημαντικό κενό, δημιουργώντας τις προϋποθέσεις εκείνες στα άτομα με αναπηρία να ασκήσουν το θεμελιώδες δικαίωμα της απόλαυσης μια θεατρικής παράστασης, μιας έκθεσης, μιας συναυλίας. Φωτεινό παράδειγμα το Μουσείο Μπενάκη που έχει μεριμνήσει με τις απαραίτητες προσαρμογές να μετατραπεί σε ένα ανοιχτό μουσείο σε όλους τους πολίτες, δίνοντας την ευκαιρία στα άτομα με αναπηρία να γευτούν την τέχνη και να καρπωθούν τη γνώση και την πνευματική ανάταση που προσφέρει.

Ο Διευθυντής του Μουσείου Μπενάκη κ. Άγγελος Δεληβορριάς, μίλησε στα «Θέματα Αναπηρίας» για το Μουσείο, το πολιτισμό, τα άτομα με αναπηρία και τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν σήμερα στη χώρα μας, καθώς και τη σημασία της τέχνης στον αγώνα για την άρση στερεοτύπων και προκαταλήψεων.

Πόσο φιλόξενη και φιλική προς τα άτομα με αναπηρία είναι η Ελλάδα του 21ου αιώνα;

Αυτή η ερώτηση με φέρνει σε δύσκολη θέση, πραγματικά σε πολύ δύσκολη θέση. Δεν ξέρω κατά πόσο η Ελλάδα και πρώτα από όλα η ελληνική Πολιτεία έχει εκπληρώσει το χρέος της απέναντι στους συμπολίτες μας με αναπηρία. Περισσότερο το κάνει η ίδια η κοινωνία που συναισθάνεται την ανάγκη της συμπαράστασης. Ένας μεγάλος αριθμός από ιδρύματα, οργανισμούς φιλικούς προς τους ανθρώπους και τα παιδιά με κάποια αναπηρία λειτουργούν χάρη στην ιδιωτική πρωτοβουλία.

Τώρα, όσον αφορά στους πολιτιστικούς οργανισμούς, ξεκινώντας από τα Πανεπιστήμια και τελειώνοντας στα Μουσεία, στα θέατρα, τους χώρους συναυλιών, πρέπει να ομολογήσω ότι δεν έχω δει, δεν έχω χαρεί με τη συμμετοχή ατόμων με αναπηρία. Δεν τους βλέπω όχι απλώς τόσο συχνά, αλλά σχεδόν καθόλου. Ξέρω, λόγου χάρη, ότι μέσα στις προσπάθειες που κατέβαλε η Πολιτεία για να δείξει το ευρωπαϊκό της πρόσωπο την περίοδο των Ολυμπιακών Αγώνων ήταν η κατασκευή επί των ανύπαρκτων πεζοδρομίων της Αθήνας ειδικών λωρίδων για τα άτομα με προβλήματα όρασης. Έκτοτε πέρασαν έξι ολόκληρα χρόνια και θα πρέπει να ομολογήσω ότι δεν έχω δει ούτε έναν να περπατάει πάνω σε

αυτές τις λωρίδες. Δεν μπορώ να θεωρήσω την κατασκευή αυτών των λωρίδων ως εκδήλωση ενδιαφέροντος της ελληνικής Πολιτείας για τα άτομα με αναπηρία.

Συμφωνείτε με την άποψη ότι ο τρόπος αντιμετώπισης των ατόμων με αναπηρία σε μια χώρα είναι δείκτης πολιτισμού; Αν ναι πόσο «πολιτισμένη» είναι η σύγχρονη Ελλάδα;

Χωρίς συζήτηση. Τον δείκτη του πολιτιστικού επιπέδου μας τον ορίζει π.χ. η ποιότητα των τηλεοπτικών εκπομπών, η ποιότητα των μουσικών ακουσμάτων και γενικά η ποιότητα που μας περιβάλλει. Δεν έχω δει άτομα με αναπηρία. Δίδαξα και στο Πανεπιστήμιο για 20 χρόνια, δεν είδα ένα παιδί με αναπηρία να παρακολουθεί τα μαθήματα. Καταλαβαίνετε τι θέλω να πω. Δεν ξέρω τι κατάσταση επικρατεί στην κατώτατη και τη μέση βαθμίδα της εκπαίδευσης. Δεν ξέρω πόσα από τα παιδιά με τέτοιου είδους προβλήματα έχουν πρόσβαση. Η ελληνική Πολιτεία απέχει από το μέσο όρο της Ευρωπαϊκής Ένωσης μια εικοσιπενταετία περίπου και όχι μόνο ως προς αυτό το ζήτημα.

Θεωρείτε ότι οι Έλληνες έχουν αποδεχτεί την αναπηρία ως μέρος της ανθρώπινης ποικιλομορφίας;

Εγώ εκείνο που ξέρω είναι ότι στις παραδοσιακές κοινωνίες, στα χωριά, στα χρόνια πριν τη δικτατορία, οι άνθρωποι με κάποια αναπηρία που ζούσαν στην περιφέρεια ήταν ενταγμένοι κανονικά μέσα στα κοινωνικά σύνολα. Ήταν αποδεκτοί, δεν τους θεωρούσαν ως κάτι το ιδιαίτερο. Αργότερα όμως, άλλαξαν τα πράγματα και δεν κακόπαθαν μόνο τα άτομα με αναπηρία, αλλά και όσοι δεν είχαν καμιά αναπηρία.

Το Μουσείο Μπενάκη είναι πρότυπο προσβασιμότητας και ένα σημαντικό δίκτυο πολιτισμού για τη χώρα. Πώς ξεκίνησε αυτή η πρωτοβουλία; Υπάρχει ανταπόκριση από τους πολίτες με αναπηρία;

Οπωσδήποτε έχει αυξηθεί, ναι. Αρκεί να σας πω ότι σε μια από τις τελευταίες εκδηλώσεις που διοργανώσαμε, η προσέλευση ήταν θεαματική. Θα πρέπει επίσης να σας πω ότι στο κτίριο επί της Βασιλίσσης Σοφίας, έγινε πρόβλεψη για να μπορούν να εισέρχονται και να κυκλοφορούν μέσα άνθρωποι με κινητικά προβλήματα και χρήστες αναπηρικού αμαξιδίου, διότι όλα τα νεοκλασικά κτίρια λίγο πολύ έχουν κλίμακες μνημειακές που δεν βοηθούν. Με τη δεύτερη είσοδο όμως, το Μουσείο Μπενάκη το έλυσε αυτό το πρόβλημα. Υπάρχει ανεξκυστήρας, που επιτρέπει τη διακίνηση μέσα σε όλους τους χώρους και σε όλα τα επίπεδα του Μουσείου.

Νομίζω ότι θα έπρεπε να εντατικοποιηθεί η προσπάθεια κυρίως ως προς τα εκπαιδευτικά προγράμματα του Μουσείου, δηλαδή η διοργάνωση ειδικών προγραμμάτων για παιδιά, κάτι που γίνεται, αλλά θα μπορούσε να ενισχυθεί μελλοντικά. Χωρίς συζήτηση, θα μπορούσαν να γίνουν κι άλλα πράγματα. Όταν λέμε προσβάσιμο Μουσείο, αναφερόμαστε γενικότερα στην προσβασιμότητα ενός πνευματικού οργανισμού. Θέλουμε να είναι προσβάσιμο για το σύνολο του κοινωνικού σώματος, αν αυτό είναι δυνατό. Δεν αντιμετωπίζουμε τα άτομα με αναπηρία ως ένα ξένο σώμα μέσα στο σύνολο του κοινωνικού ιστού.

Κατά πόσο μπορεί η Τέχνη να συμβάλει στην άρση των στερεοτύπων γύρω από την αναπηρία;

Η Τέχνη καλλιεργεί. Επιτρέπει στον άνθρωπο να βγάλει στην επιφάνεια και να συνειδητοποιήσει τον ανθρωπισμό του. Ο εξανθρωπισμός του ανθρώπου οφείλεται σε έναν πολύ μεγάλο βαθμό στα γράμματα και τις τέχνες. Οφείλεται και σε άλλους παράγοντες, όπως ο κοινωνικός περίγυρος, η οικογένεια, οι συνθήκες, η καθημερινότητα, αλλά όλα αυτά είναι μεγέθη που αλληλοεπηρεάζονται. Τώρα, το κατά πόσο η Ελλάδα έχει εκδηλώσει το ενδιαφέρον της και την εκτίμησή της για την καλλιτεχνική παραγωγή, είναι μια άλλη ιστορία.

Βιογραφικό Σημείωμα

Ο Άγγελος Δεληβορριάς γεννήθηκε το 1937 στην Αθήνα, άρχισε τις σπουδές του το 1956 στο Πανεπιστήμιο της Θεσσαλονίκης με καθηγητή τον Γιώργο Μπακαλάκη και αποφοίτησε από το Πανεπιστήμιο των Αθηνών. Στο διάστημα αυτό υπηρέτησε ως επιστημονικός βοηθός σε σημαντικές ανασκαφές, ενώ το 1964 ξεκίνησε τις μεταπτυχιακές του σπουδές στο Πανεπιστήμιο του Freiburg / Breisgau και το 1965, μετά από επιτυχή διαγωνισμό, διορίστηκε στην Ελληνική Αρχαιολογική Υπηρεσία. Υπηρέτησε αρχικά στο Εθνικό Αρχαιολογικό Μουσείο της Αθήνας υπό την καθοδήγηση του Χρήστου και της Σέμνης Καρούζου. Το 1969, με την υποτροφία της Alexander von Humboldt Stiftung, άρχισε τη μελέτη της διδακτορικής του διατριβής στο Πανεπιστήμιο του Tubingen. Κατά το διάστημα 1972-1973 συνέχισε τις σπουδές του στο Πανεπιστήμιο της Σορβόνης και στην Ecole Pratique des Hautes Etudes.

Από το 1973 διευθύνει το Μουσείο Μπενάκη, τη ριζική ανάπλαση του οποίου ανέλαβε και ολοκλήρωσε τον Ιούνιο

Πώς κρίνετε τον τρόπο που παρουσιάζουν τα σύγχρονα ΜΜΕ την αναπηρία;

Δεν διαθέτω τηλεόραση στο σπίτι, δεν βλέπω, οπότε δεν ξέρω τι συμβαίνει. Όσον αφορά σε εφημερίδες και περιοδικά, δεν βλέπω αρκετά θέματα για άτομα με αναπηρία σε κάποιον υπολογίσιμο βαθμό. Είναι λίγη η κάλυψη. Με κάποια καθυστέρηση ως πούμε άρχισε ο ελληνικός τύπος να ασχολείται με ένα άλλο θέμα, το περιβάλλον ... εκεί είναι αισθητό το ενδιαφέρον. Αλλά, για τα άλλα ζητήματα, μοιhonότι αρκετές εφημερίδες αφιερώνουν σελίδες ολοκληρωμένες στα θέματα υγείας και τα λοιπά, η αναπηρία δεν είναι ένα από τα θέματα που θίγουν. Κι από την άλλη είναι φοβερό να προσπαθούν να καλλιεργήσουν τον οίκτο και τα φιλανθρωπικά αισθήματα.

Παρατηρούμε ωστόσο και τάσεις ηρωοποίησης των ατόμων με αναπηρία...

Γι' αυτό ακριβώς ανέφερα προηγουμένως και τις συνθήκες που επικρατούσαν παλαιότερα στα χωριά, με ανθρώπους όχι ιδιαίτερα υψηλού γνωστικού επιπέδου. Εκεί τα πράγματα ήταν πολύ πιο απλά, πιο φυσικά. Τα ΜΜΕ επηρεάζουν πολύ τις αντιλήψεις.

Τι πρέπει να αλλάξει;

Θα πρέπει να συναισθανθούν οι αρμόδιοι τι θα όφειλαν να κάνουν. Και στο τέλος, αντί να βάζουν κάτω τις σοφές κεφαλές τους όταν για παράδειγμα φαντάζονται, νομοθετούν ή σχεδιάζουν, ας δουν τι συμβαίνει σε άλλα μέρη του κόσμου, όπως ας πούμε στα σκανδιναβικά κράτη. Όχι όμως στην Αμερική.

Πέραν από τη διοργάνωση του πολύ επιτυχημένου Emotion Pictures Festival, υπάρχουν στον προγραμματισμό του Μουσείου Μπενάκη κάποια έκθεση προσβάσιμη στα άτομα με αναπηρία όλων των κατηγοριών (ηχητική περιγραφή, ξενάγηση στη νοηματική, γραφή Braille);

Προς το παρόν όχι. Είμαστε ακόμα στα στάδια της ανίχνευσης. Είμαστε ανοικτοί σε νέες ιδέες, προτάσεις και καινούριες σκέψεις. Είναι ακριβώς η υπευθυνότητα ενός οργανισμού που επιβάλλει να είναι προσεκτικός στα βήματα που θα κάνει.

του 2000, οπότε και πραγματοποιήθηκαν τα εγκαίνια των νέων εκθεσιακών του χώρων. Έχει δώσει διαλέξεις και συμμετείχε με ανακοινώσεις σε συνέδρια στο Institute of Fine Arts της Νέας Υόρκης, στο Πανεπιστήμιο του Αμβούργου, του Wurzburg και του Oslo, του Princeton, της Φιλαδέλφειας, του Bryn Mawr και του Madison/Wisconsin, στο J.Paul Getty Museum του Malibu, στη National Gallery of Art της Ουάσινγκτον, στο Cleveland Museum of Art, στη Γλυπτοθήκη του Μονάχου και στο Λούβρο, στην Academia dei Lincei, στο Pergamonmuseum του Βερολίνου, στα Μουσεία Μπενάκη και Γουλανδρή, στη Γεννάδειο Βιβλιοθήκη και στην Αμερικανική Σχολή Κλασικών Σπουδών, στη Θεσσαλονίκη και αλλού. Άρθρα και εργασίες του έχουν δημοσιευθεί σε πολλές ελληνικές και διεθνείς εκδόσεις. Έχει οργανώσει πολλές εκθέσεις στο Μουσείο Μπενάκη και στο εξωτερικό, και έχει συμμετάσχει ενεργά στη συγγραφή και την έκδοση των συνοδευτικών τους καταλόγων.

ΕΤΗΣΙΑ ΕΚΘΕΣΗ*

Η Πρόταση της Ε.Σ.Α.μεΑ. για ένα Εθνικό Πρόγραμμα Δημόσιων Πολιτικών για την Αναπηρία

* Στο πλαίσιο της 3ης Δεκέμβρη Εθνικής Ημέρας Ατόμων με Αναπηρία (Ν.2430/1996 άρθρο 2 παρ.2)

η Εθνική Συνομοσπονδία Ατόμων με Αναπηρία κάθε χρόνο στις 3 Δεκέμβρη - Εθνική Ημέρα Ατόμων με Αναπηρία – καταθέτει, βάσει του Ν.2430/1996, την Ετήσια Έκθεσή της στον Πρόεδρο της Βουλής.

Η φετινή Έκθεση για την 3η Δεκέμβρη 2009 έχει τίτλο: «Η Πρόταση της Ε.Σ.Α.μεΑ. για ένα Εθνικό Πρόγραμμα Δημόσιων Πολιτικών για την Αναπηρία» και στις σελίδες της ξεδιπλώνεται μια ολοκληρωμένη στρατηγική πρόταση για την αναβάθμιση, τη θεσμική μεταβολή και την προσαρμογή της νομοθεσίας και των πολιτικών που ασκούνται στην Ελλάδα για τα ζητήματα της αναπηρίας.

Δεδομένης της βαθείας διαρθρωτικής κοινωνικής και οικονομικής κρίσης που βιώνουμε ως κοινωνία, την οποία δυστυχώς καλούνται να πληρώσουν οι αδύναμοι, η Ε.Σ.Α.μεΑ. προσδοκά με την Ετήσια Έκθεσή της να θεθούν τα θεμέλια ενός επικοδομητικού διαλόγου για την προστασία των ατόμων με αναπηρία και των οικογενειών τους.

Η σκοπιμότητα για την εκπόνηση του κειμένου – θέσης του αναπηρικού κινήματος για ένα Εθνικό Πρόγραμμα Δημόσιων Πολιτικών για την Αναπηρία προκύπτει καταρχάς από το γεγονός ότι τα άτομα με αναπηρία εξακολουθούν να βιώνουν διακρίσεις σε όλα τα επίπεδα της κοινωνικής ζωής,

οι οποίες λειτουργούν σωρευτικά. Η αντιμετώπιση των διακρίσεων που βιώνουν τα άτομα με αναπηρία απαιτεί γενικές παρεμβάσεις στο σύνολο του πληθυσμού και σε κάθε πλευρά της κοινωνικής ζωής, αλλά και ειδικές παρεμβάσεις που απευθύνονται στα άτομα που επηρεάζονται δυσμενώς από τις διακρίσεις.

Η «εκπαίδευση» της Πολιτείας και της κοινωνίας σε θέματα αναπηρίας (δικαιώματα, αντιμετώπιση, σχεδιασμός κ.λπ.), είναι αναγκαία για την εμπέδωση των αρχών του πολυδιάστατου μοντέλου για την αναπηρία. Η εξέλιξη της αντίληψης για την αναπηρία, όπως εκφράζεται στη διαδικασία μετάβασης από το ιατρικό στο κοινωνικό και στο σύγχρονο πολυδιάστατο μοντέλο, η αποτύπωση αυτής της εξέλιξης σε θεσμούς, και εν κατακλείδι η διάδοση, υιοθέτηση και εμπέδωση στην κοινωνία αυτών των αλλαγών και θέσεων για την αναπηρία συνιστά μία διαδικασία που χρειάζεται υποστήριξη.

Στην Ετήσια Έκθεση της ΕΣΑμεΑ παρουσιάζονται αναγκαίες λύσεις σε γενικά και επιμέρους διαρθρωτικά προβλήματα και ζητήματα που αντιμετωπίζουν τα άτομα με αναπηρία και οι οικογένειές τους, με στόχο τη δημιουργία μιας πιο συνεκτικής και βιώσιμης κοινωνίας και μιας πιο ανθρωποκεντρικής πολιτείας.

Η Έκθεση αποιελείται από τέσσερα (4) Κεφάλαια:

Το Κεφάλαιο 1 ΕΝΝΟΙΕΣ ΚΑΙ ΑΡΧΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΑΠΗΡΙΑ έχει ως στόχο τη θεωρητική προσέγγιση του ζητήματος της αναπηρίας. Στο κεφάλαιο αυτό παρουσιάζεται η εξέλιξη των αντιλήψεων για την αναπηρία και η αποτύπωσή τους σε θεσμούς και κείμενα των διεθνών και των ευρωπαϊκών οργανισμών και της ελληνικής Πολιτείας, διότι συνιστούν ισχυρό πλαίσιο αναφοράς για τη χάραξη σύγχρονων και αποτελεσματικών πολιτικών για την αναπηρία.

Το Κεφάλαιο 2 Η ΑΝΑΚΟΛΟΥΘΙΑ ΜΕΤΑΞΥ ΣΤΟΧΩΝ ΚΑΙ ΕΦΑΡΜΟΣΜΕΝΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ έχει ως στόχο να αναδείξει την ανακολουθία που παρατηρείται μεταξύ στόχων και εφαρμοσμένης πολιτικής, μεταξύ νόμων και εφαρμογής αυτών, μεταξύ κοινωνικά αποδεκτών αξιών και ενδόμυχων αντιλήψεων όσον αφορά στα θέματα αναπηρίας. Επίσης, να διατυπώσει πιθανά αίτια που οδηγούν στην ανακολουθία αυτή και ταυτόχρονα να την αποτυπώσει σε ορισμένους βασικούς τομείς πολιτικής όπως είναι η προσβασιμότητα, η εκπαίδευση, η απασχόληση, η υγεία – πρόνοια.

Το Κεφάλαιο 3 ΠΛΑΙΣΙΟ ΕΘΝΙΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΑΠΗΡΙΑ έχει ως στόχος την παρουσίαση ενός ολοκληρωμένου προγράμματος για την κοινωνική ένταξη, την κοινωνική προστασία και την άρση των διακρίσεων που βιώνουν τα άτομα με αναπηρία.

Το Κεφάλαιο 4 ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΑΠΗΡΙΑ έχει ως στόχο να προτείνει την ανάπτυξη μιας στρατηγικής που περιλαμβάνει μια σειρά από πολιτικούς και διοικητικούς μηχανισμούς για την αποτελεσματική εφαρμογή του εθνικού προγράμματος για την αναπηρία.

Η ανακολουθία μεταξύ στόχων και εφαρμοσμένης πολιτικής

Όσον αφορά στα θέματα αναπηρίας – και όχι μόνο – σήμερα παρατηρείται μια ανακολουθία μεταξύ στόχων και εφαρμοσμένης πολιτικής, μεταξύ νόμων και εφαρμογής αυτών, μεταξύ κοινωνικά αποδεκτών αξιών και ενδόμυχων αντιλήψεων. Η ύπαρξη του χάσματος αυτού εμποδίζει ουσιαστικά την επίτευξη του βασικού και κοινά αποδεκτού στόχου, που είναι η κοινωνική ένταξη των ατόμων με αναπηρία σε όλους τους τομείς.

Σήμερα, η συζήτηση δεν γίνεται γύρω από το αν αξίες, όπως η ισότητα και η αναγνώριση δικαιωμάτων, πρέπει να αποτελούν βασικούς στόχους της πολιτικής για τα άτομα με αναπηρία. Σήμερα δεν υπάρχει καμία ουσιαστική διαφωνία γύρω από τις παραπάνω προτεραιότητες. Η βασική πρόκληση δεν συνδέεται με την ανάγκη επανεξέτασης των αξιών αλλά με την τήρηση αυτών, αφού εμφανίζονται μόνο ως τιμητικές εκφράσεις που η Πολιτεία δεν είναι πρόθυμη ή έτοιμη να πραγματοποιήσει.

Το χάσμα αυτό δεν παρατηρείται μόνο σε επίπεδο Πολιτείας αλλά και σε επίπεδο κοινωνίας, αφού οι αξίες που διακηρύσσονται και επικροτούνται από τους ανθρώπους διαφοροποιούνται σε σχέση με τις ενδόμυχες αντιλήψεις τους που τελικώς υπονομεύουν ή ανατρέπουν τις διακηρυσσόμενες αξίες.

Η ανακολουθία αυτή θεωρούμε ότι οφείλεται σε πέντε βασικές αιτίες: α) στο αξιακό σύστημα της κοινωνίας μας, που δεν έχει αποδεχτεί την ανθρωπινή ποικιλομορφία, β) στην έλλειψη ολοκληρωμένης στρατηγικής που θα διασφαλίσει την εφαρμογή των πολιτικών δεσμεύσεων αλλά και την εποπτεία της εφαρμογής τους, γ) στο γεγονός ότι οι πολιτικοί στόχοι δεν συνοδεύονται με την απαιτούμενη και προαπαιτούμενη δέσμευση πόρων για την πραγμάτωσή τους, δ) στην έλλειψη μόνιμης διαβούλευσης της Πολιτείας με το εθνικό αναπηρικό κίνημα, ε) στην έλλειψη εκπαίδευσης των στελεχών της Πολιτείας, αλλά και της ελληνικής κοινής γνώμης σε θέματα αναπηρίας και προσβασιμότητας.

Η αποτύπωση της ανακολουθίας σε επιμέρους τομείς πολιτικής

Προκειμένου να γίνει αντιληπτό και να κατανοηθεί σε βάθος η ανακολουθία μεταξύ στόχων και εφαρμοσμένης πολιτικής, επιλέχθηκαν τέσσερις βασικοί τομείς, προσβασιμότητα, εκπαίδευση, υγεία – πρόνοια και εργασία – απασχόληση, προκειμένου για να περιγραφεί η ισχύουσα κατάσταση.

Προσβασιμότητα (περιβάλλον, μέσα μεταφοράς, πληροφορία, επικοινωνίες, υπηρεσίες, αγαθά): Παρά το γεγονός ότι το ισχύον εθνικό θεσμικό πλαίσιο περιλαμβάνει σχετική νομοθεσία, συνεπικουρούμενη από ισχύοντες ευρωπαϊκούς Κανονισμούς, μια προσεκτική μελέτη αναδεικνύει μια σειρά ελλείψεων ως προς το περιεχόμενό της, αλλά και σε επίπεδο εφαρμογής της, με αποτέλεσμα να έχουν γίνει ελάχιστα για να καταστεί η χώρα προσβάσιμη. Η Πολιτεία δεν ανέπτυξε ποτέ ολοκληρωμένο σχέδιο άρσης των εμποδίων, συνοδευόμενο από χρονοδιαγράμματα και πόρους υλοποίησης. Κάποιες μεμονωμένες παρεμβάσεις δεν αρκούν για να άρουν τον αποκλεισμό των ατόμων με αναπηρία, αφού στην ουσία αναιρούνται από συμπληρωματικές δράσεις που δεν έχουν γίνει (π.χ. υπάρχουν ράμπες στα λεωφορεία αλλά τα πεζοδρόμια εξακολουθούν να είναι μη προσβάσιμα).

Εκπαίδευση: Οι διακρίσεις που υφίστανται τα άτομα με αναπηρία ξεκινούν ήδη από την προσχολική ηλικία και συνεχίζονται μέσα στο εκπαιδευτικό σύστημα. Πολλά άτομα με αναπηρία δεν έχουν τη δυνατότητα να εισέλθουν στο εκπαιδευτικό σύστημα, ενώ συχνά ακόμη και όσοι κατορθώσουν να εισαχθούν σε αυτό, συχνά αναγκάζονται να το εγκαταλείψουν. Ένα ακόμη επίπεδο διάκρισης αφορά την υποβαθμισμένη εκπαίδευση των ατόμων με αναπηρία σε σχέση με τους άλλους μαθητές, δεδομένης της έλλειψης υποστήριξης, τεχνολογικών βοηθημάτων, ψηφιακής προσβασιμότητας, προσαρμοσμένου εκπαιδευτικού υλικού σε κάθε κατηγορία αναπηρίας κ.λπ. Οι ανωτέρω διακρίσεις συμπληρώνονται με σοβαρές ελλείψεις στην προσβασιμότητα των σχολικών κτιρίων γενικής και τεχνικής εκπαίδευσης και την ακαταλληλότητα των κτιρίων όπου στεγάζονται οι Σχολικές Μονάδες Ειδικής Αγωγής και τα Τμήματα Ένταξης.

Υγεία – Πρόνοια: Ο τομέας της πρόνοιας χαρακτηρίζεται από συνεχιζόμενη και εντεινόμενη υποχρηματοδότηση από τον κρατικό προϋπολογισμό, δημιουργώντας συνθήκες οικονομικής και λειτουργικής ασφυξίας, κομμάτι αυτής έχει εμπορευματοποιηθεί και εκχωρηθεί σε ιδιωτικά συμφέροντα, δεν λειτουργεί με κανόνες πιστοποίησης ποιότητας των υπηρεσιών που παρέχονται από το μη κερδοσκοπικό τομέα. Ενώ όσον αφορά τις υπηρεσίες υγείας έχουν ως κύριο χαρακτηριστικό τους την αποσπασματική προσέγγιση του ατόμου με αναπηρία και χρόνια πάθηση, αν και το 19% του πληθυσμού αντιμετωπίζει κάποιο πρόβλημα υγείας ή κάποια αναπηρία, σύμφωνα με στοιχεία της Εθνικής Στατιστικής Υπηρεσίας της Ελλάδος.

Εργασία και Απασχόληση: Αν και υπάρχει θεσμικό και πολιτικό πλαίσιο για την εργασία και την απασχόληση των ατόμων με αναπηρία (Οδηγία 78/2000, Ν.3304/2005, Ν.2643/1998, επιδοτούμενα Προγράμματα Νέων Θέσεων Εργασίας και Επιχορήγησης Νέων Ελεύθερων Επαγγελματιών Ατόμων Ευπαθών Κοινωνικών Ομάδων του Ο.Α.Ε.Δ., Πρόγραμμα Ενίσχυσης Επιχειρηματικότητας Ατόμων με Αναπηρία του Ε.Π. «Ανταγωνιστικότητα»), παρόλα αυτά το ποσοστό συμμετοχής στην αγορά εργασίας των ατόμων με αναπηρία που είναι σε παραγωγική ηλικία είναι ιδιαίτερα χαμηλό. Σύμφωνα με την Εθνική Στατιστική Υπηρεσία Ελλάδος το 84% των ατόμων με αναπηρία της χώρας μας βρίσκεται εκτός αγοράς εργασίας. Βασικά αίτια η ανεπαρκής και πλημμελής εφαρμογή του ισχύοντος νομικού πλαισίου.

Όλα τα προαναφερθέντα προβλήματα που διαπιστώνονται συνθέτουν στο σύνολό τους μια ζοφερή πραγματικότητα και καθημερινότητα για τα άτομα με αναπηρία στην Ελλάδα του 21ου αιώνα, η οποία κάθε άλλο παρά συνάδει με τις τάσεις που καταγράφονται σε ευρωπαϊκό, αλλά και παγκόσμιο επίπεδο. Η ανάγκη ριζικής, συντονισμένης, στοχευμένης και πολυεπίπεδης παρέμβασης φαντάζει πιο επιτακτική από ποτέ.

Ένα Εθνικό Πρόγραμμα Δημόσιων Πολιτικών για την Αναπηρία

Το προτεινόμενο από την ΕΣΑμεΑ Εθνικό Πρόγραμμα Δημόσιων Πολιτικών για την Αναπηρία

διαπνέεται από βασικές έννοιες, όπως η ισότητα, η αρχή των ίσων δικαιωμάτων, η εξίσωση των ευκαιριών, η αρχή της ίσης μεταχείρισης, η ολιστική προσέγγιση της αναπηρίας, η αρχή του mainstreaming, η αρχή της προσβασιμότητας, του σχεδιασμού για όλους και η εύλογη προσαρμογή, και περιλαμβάνει έξι (6) βασικές ενότητες:

Ενότητα 1

ΠΟΛΙΤΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΚΑΙ ΚΡΑΤΟΣ

Ένα κράτος δικαίου πρέπει να εγγυάται την ανεμπόδιστη άσκηση των δικαιωμάτων και των ελευθεριών όλων των πολιτών. Το κράτος, η διοίκηση και η αυτοδιοίκηση, οι δημοκρατικοί θεσμοί, η δικαιοσύνη, οι ανεξάρτητες αρχές και οι κοινωνικοί εταίροι, μέσα από ένα ολοκληρωμένο σχέδιο διάχυσης της αναπηρίας, πρέπει να διασφαλίζουν την ενεργό ισότιμη συμμετοχή των ατόμων με αναπηρία στις διαδικασίες λήψης αποφάσεων για πολιτικές και προγράμματα που να προάγουν την πλήρη απόλαυση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και των θεμελιωδών ελευθεριών των ατόμων με αναπηρία. Για το λόγο αυτό, στην ενότητα αυτή προτείνονται:

- **Θεσμικές παρεμβάσεις** για την οριζόντια ένταξη της διάστασης της αναπηρίας στις πολιτικές, με συμπλήρωση της υπάρχουσας νομοθεσίας και άμεση επικύρωση της Διεθνούς Σύμβασης για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρία και του Προεραϊτικού της Πρωτοκόλλου.
- **Διασφάλιση της συμμετοχής στην πολιτική και δημόσια ζωή**, με ένα Κοινοβούλιο ανοικτό σε όλους και ισότιμη πρόσβαση στην ψηφοφορία και στις προεκλογικές εκστρατείες.
- **Δημόσια διοίκηση και αυτοδιοίκηση στην υπηρεσία του πολίτη με αναπηρία** με την κατάρτιση Επιχειρησιακού Σχεδίου από τα αρμόδια Υπουργεία για τη διάχυση της διάστασης της αναπηρίας και της προσβασιμότητας των ατόμων με αναπηρία σε όλες τις πολιτικές, διαδικασίες και προγράμματα.
- **Δικαιοσύνη για όλους** με την κατάρτιση Επιχειρησιακού Σχεδίου για τη διάχυση της διάστασης

της αναπηρίας και της προσβασιμότητας των ατόμων με αναπηρία σε όλες τις πολιτικές, διαδικασίες, υπηρεσίες και προγράμματα που αφορούν στον τομέα της δικαιοσύνης.

- **Διασφάλιση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων των πλέον ευάλωτων ομάδων** ατόμων με αναπηρία (γυναίκες με αναπηρία, μετανάστες με αναπηρίες, άτομα με βαριές αναπηρίες, άτομα που διαβιούν σε ιδρύματα, νέοι με αναπηρία κ.λπ.).

Ενότητα 2

ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΣΥΝΟΧΗΣ

Τα άτομα με αναπηρία ως κατηγορία πληθυσμού αντιμετωπίζει περισσότερο τον κίνδυνο του κοινωνικού αποκλεισμού, αφού σύμφωνα με μελέτες έχουν χαμηλότερο εισόδημα λόγω ανεργίας ή υποαπασχόλησης, επιπρόσθετο οικονομικό κόστος λόγω αναπηρίας και αντιμετωπίζουν πάσης φύσεως εμπόδια. Για το λόγο αυτό, στην ενότητα αυτή προτείνονται:

- **Εισοδηματική ενίσχυση των ατόμων με αναπηρία και των οικογενειών τους** με τη θέσπιση ελάχιστου εγγυημένου εισοδήματος, τη λήψη εισοδηματικών και φορολογικών μέτρων στήριξης και την αναμόρφωση της επιδοματικής πολιτικής.
- **Προστασία του καταναλωτή με αναπηρία** με τη διασφάλιση πλήρους προσβασιμότητας σε αγαθά και υπηρεσίες.
- **Αξιοποίηση του Εθνικού Στρατηγικού Πλαισίου Αναφοράς (ΕΣΠΑ)** με την εναρμόνιση της εθνικής νομοθεσίας στις απαιτήσεις του Άρθρου 16 του Γενικού Κανονισμού των Ευρωπαϊκών Ταμείων για την προσβασιμότητα.

Ενότητα 3

ΑΕΙΦΟΡΟΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗ

Η προσβασιμότητα έχει πλέον αναδειχθεί σε θεμελιώδη λίθο ενός ανθρωποκεντρικού βιώσιμου περιβάλλοντος και ένα σημαντικό προαπαιτούμενο για τη διασφάλιση κοινωνικής δικαιοσύνης, αλληλεγγύης και ενσωμάτωσης, τα οποία είναι και

βασικά χαρακτηριστικά μιας αειφόρου κοινωνίας που δεν μπορεί παρά να είναι μια κοινωνία προσβάσιμη σε όλους. Επιβάλλεται λοιπόν κάθε πολιτική και δράση με στόχο τη δημιουργία της «Αειφόρου Κοινωνίας» να περιέχει και τη διάσταση της προσβασιμότητας των ατόμων με αναπηρία, των ηλικιωμένων και όλων των ομάδων μειωμένης κινητικότητας. Για το λόγο αυτό, στην ενότητα αυτή προτείνονται:

- **Προσβάσιμο περιβάλλον, υποδομές, υπηρεσίες και αγαθά** με τη διασφάλιση όλων των αναγκαίων προϋποθέσεων μέσω της κατάρτισης εξειδικευμένων σχεδίων δράσης, προκειμένου να μπορέσουν τα άτομα με αναπηρία να ζουν ανεξάρτητα και να συμμετέχουν πλήρως σε όλες τις πτυχές της ζωής, έχοντας πλήρη πρόσβαση στο φυσικό περιβάλλον, τα μέσα μεταφοράς, την πληροφορία και τις επικοινωνίες, συμπεριλαμβανομένων και των τεχνολογιών και συστημάτων πληροφορίας και επικοινωνιών, καθώς και σε άλλες εγκαταστάσεις και υπηρεσίες που είναι ανοικτές ή παρέχονται στο κοινό, τόσο στις αστικές όσο και στις αγροτικές περιοχές.

Ενότητα 4

ΙΣΧΥΡΟ ΚΑΙ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΚΡΑΤΟΣ

Το κοινωνικό κράτος αποτελεί θεμελιώδη συνιστώσα της δημοκρατίας, δημόσια υποχρέωση και λειτουργία που διασφαλίζει τα κοινωνικά δικαιώματα, ίσες ευκαιρίες για όλους, ποιοτικές υπηρεσίες και δομές υποστήριξης. Ένα αποτελεσματικό κοινωνικό κράτος πρέπει να αποσκοπεί να αποδώσει στα άτομα με αναπηρία τον έλεγχο του σώματος και του τρόπου ζωής τους και να εγγυάται το δικαίωμα στην αξιοπρέπεια. Για το λόγο αυτό, στην ενότητα αυτή προτείνονται:

- **Εργασία και απασχόληση για όλους**, με την εξάλειψη του αποκλεισμού και της διάκρισης που υφίστανται τα άτομα με αναπηρία στον τομέα της απασχόλησης, μέσω της υλοποίησης στοχευμένων μέτρων και πολιτικών, αλλά και της συνέργειας με πολιτικές και μέτρα που απευθύνονται στο γενικό πληθυσμό, που ενσωματώνουν τη διάσταση της αναπηρίας.

- **Δίκαιο ασφαλιστικό σύστημα για όλους** με στόχο ένα δημόσιο ασφαλιστικό σύστημα που θα καλύπτει με όρους κοινωνικής δικαιοσύνης και αλληλεγγύης τις ανάγκες και θα εγγυάται το ελάχιστο όριο διαβίωσης των ατόμων με αναπηρία και χρόνιες παθήσεις.
- **Κοινωνική προστασία και πρόνοια** με διασφάλιση του δημόσιου χαρακτήρα του τομέα και με τήρηση κανόνων πιστοποίησης ποιότητας, διαφάνειας και ελέγχου, προκειμένου να αντιμετωπιστεί η υποβάθμιση και η εκχώρηση του σε ιδιωτικά συμφέροντα.
- **Σύστημα υπηρεσιών υγείας** στη διάθεση των ατόμων με αναπηρία και χρόνιες παθήσεις, προκειμένου να διατηρήσουν ένα βέλτιστο επίπεδο της λειτουργικότητας.

Ενότητα 5

ΓΝΩΣΗ ΚΑΙ ΙΣΟΤΙΜΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΣΤΗΝ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΖΩΗ, ΤΗΝ ΑΝΑΨΥΧΗ ΤΩΝ ΕΛΕΥΘΕΡΟ ΧΡΟΝΟ ΚΑΙ ΤΟΝ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟ

Η εκπαίδευση αποτελεί ένα από τα σημαντικότερα μέσα κοινωνικοποίησης. Η εκπαίδευση παίζει κρίσιμο ρόλο στον τρόπο της κοινωνικής ένταξης και στην επαγγελματική αποκατάσταση. Ο κοινωνικός αποκλεισμός των ατόμων με αναπηρία είναι πολύπλευρος και η εκπαίδευση είναι ένας από τους τομείς στους οποίους κατεξοχήν γίνεται φανερός ο πολύμορφος αυτός αποκλεισμός. Επιπλέον, οι διακρίσεις και οι αποκλεισμοί στην εκπαίδευση συνιστούν την αφετηρία διακρίσεων σε όλα τα επίπεδα της οικονομικής και κοινωνικής ζωής. Το εκπαιδευτικό σύστημα προάγει την ανισότητα, στο βαθμό που δεν παρέχει ίσες ευκαιρίες ένταξης στα άτομα με αναπηρία. Απαιτούνται:

- **Δημόσια, δωρεάν και υψηλής ποιότητας παιδεία για όλους** με μέτρα που θα δώσουν σάρκα και οστά στη νομικά κατοχυρωμένη, πηλην όμως ανεφάρμοστη, υποχρεωτικότητα της εκπαίδευσης των ατόμων με αναπηρία και να προωθούν την ένταξη των ατόμων με αναπηρία σε όλες τις βαθμίδες της εκπαίδευσης και κατ' επέκταση την ένταξή τους στην κοινωνία εν γένει.

- **Επένδυση στην έρευνα και τις νέες τεχνολογίες** με προώθηση καθολικά σχεδιασμένων αγαθών, υπηρεσιών, εξοπλισμού και εγκαταστάσεων, έτσι ώστε με την ελάχιστη δυνατή προσαρμογή και το λιγότερο κόστος να μπορούν να ικανοποιήσουν τις συγκεκριμένες ανάγκες ενός ατόμου με αναπηρία.
- **Επένδυση στον πολιτισμό για όλους** με βάση το «σχεδιασμό για όλους», ώστε να διασφαλίζεται η επί ίσοις όροις πρόσβαση των ατόμων με αναπηρία στα πολιτιστικά δρώμενα και τις πολιτιστικές υποδομές (πολιτιστικά κτίρια, μνημεία, υλικό κ.λπ.) και υπηρεσίες.
- **Επένδυση στον τουρισμό για όλους**, ώστε ο καθένας - ασχέτως αναπηρίας - να μπορεί να ταξιδέψει προς μια χώρα, στο εσωτερικό της και σε οποιαδήποτε τοποθεσία ή αξιοθέατο θα ήθελε να επισκεφθεί.
- **ΜΜΕ και αναπηρία** με μια σειρά από μέτρα για τη βελτίωση της προσβασιμότητας των ΜΜΕ στα άτομα με αναπηρία, τη βελτίωση της εικόνας των ατόμων με αναπηρία που παρουσιάζουν και την αύξηση της κάλυψης θεμάτων για την αναπηρία.

- **Επένδυση στον αθλητισμό για όλους** ώστε να διασφαλίζεται η επί ίσοις όροις πρόσβαση των ατόμων με αναπηρία στις αθλητικές δραστηριότητες και τις αθλητικές υποδομές με όποια ιδιότητα συμμετέχουν (αθλητές, θεατές, δημοσιογράφοι, επίσημοι, εργαζόμενοι κ.λπ.) καθώς επίσης την ανάπτυξη και αξιοποίηση του αθλητισμού των ατόμων με αναπηρία.

Ενότητα 6

ΙΣΧΥΡΟ ΕΘΝΙΚΟ ΑΝΑΠΗΡΙΚΟ ΚΙΝΗΜΑ ΣΤΗΝ ΕΥΡΩΠΗ ΚΑΙ ΣΤΟΝ ΚΟΣΜΟ

Το εθνικό αναπηρικό κίνημα έχει μία πλούσια πολυ-επίπεδη συμμετοχή και δραστηριότητα στην οργάνωση, συγκρότηση και λειτουργία του ευρωπαϊκού αναπηρικού κινήματος. Η χώρα, πρέπει να αναγνωρίσει στο αναπηρικό κίνημα της χώρας αυτό τον ξεχωριστό ρόλο που παίζει και να στηρίξει, με ηθικό και οικονομικό τρόπο, την παρουσία και τη δράση των εκπροσώπων του στην Ευρώπη και στον κόσμο.

3 +1 Βήματα για την επιτυχία

Βήμα 1ο - Διαβούλευση με το αναπηρικό κίνημα της χώρας: Σε μια κοινωνία με το 10% του πληθυσμού της να διαθέτουν κάποιες μορφές αναπηρία, είναι επιτακτική η ανάγκη τα άτομα με αναπηρία να συμμετέχουν σε όλα τα κέντρα σχεδιασμού και λήψης αποφάσεων. Όχι μόνο για να εκφράζουν τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν και να θέτουν προτεραιότητες προς αντιμετώπιση ή να προσφέρουν άμεση πληροφόρηση και τεχνογνωσία αλλά και για να στιγματίζουν καθημερινά, με τη δυναμική τους παρουσία, τα εμπόδια που ορθώνει η συμβατική οργάνωση της κοινωνίας. Επομένως, η επιτυχής εφαρμογή του Εθνικού Προγράμματος για την Αναπηρία προαπαιτεί τη μόνιμη και συνεχή διαβούλευση σε όλα τα επίπεδα (εθνικό, περιφερειακό, τοπικό) με το αναπηρικό κίνημα της χώρας.

Βήμα 2ο - Μηχανισμός Παρακολούθησης Εφαρμογής: Η επιτυχία κάθε προγράμματος προϋποθέτει την ύπαρξη ισχυρού κεντρικού μηχανισμού σχεδιασμού, συντονισμού και συστηματικής παρακολούθησης της εφαρμογής και υλοποίησης όλων των μέτρων. Η επιτυχία του Εθνικού Προγράμματος για την Αναπηρία προϋποθέτει την αξιοποίηση σύγχρονων τεχνικών και μεθόδων, τη συλλογή στατιστικών στοιχείων, τη θέσπιση δεικτών, την υιοθέτηση αυστηρών χρονοδιαγραμμάτων, την έγκαιρη λήψη διορθωτικών μέτρων. Στην πράξη, δηλαδή, απαιτεί το δυναμικό συντονισμό και την ουσιαστική παρακολούθηση από εξειδικευμένα στελέχη με πολύπλευρη γνώση τόσο των μεθόδων παρακολούθησης όσο και των αναπηρικών θεμάτων.

Βήμα 3ο - Εκπαίδευση σε θέματα αναπηρίας: Βασικό προαπαιτούμενο για την επιτυχία του Εθνικού Προγράμματος για την Αναπηρία αποτελεί η συστηματική και μεθοδική εκπαίδευση / ευαισθητοποίηση σε θέματα αναπηρίας, με στόχο την αποδοχή της αναπηρίας ως έκφρασης της ανθρώπινης ποικιλομορφίας. Η εκπαίδευση μπορεί να πάρει τη μορφή α) της υποχρεωτικής γενικής εκπαίδευσης, ενσωματωμένη στη διαβαθμισμένη α' βήθμια και β' βήθμια εκπαίδευση, β) της εξειδικευμένης εκπαίδευσης, ενσωματωμένη στην γ' βήθμια εκπαίδευση και στη «Δια Βίου Μάθηση», στη λογική της δημιουργίας μιας νέας γενιάς επιστημόνων διαφόρων κατευθύνσεων (τεχνικών, νομικών, παιδαγωγών κ.λπ.) με γνώση των αρχών του «Σχεδιασμού για Όλους» και της εξειδίκευσης αυτών στον κάθε τομέα και γ) της ενημέρωσης / κατάρτισης των ήδη επαγγελματιών (στελεχών της δημόσιας διοίκησης και αυτοδιοίκησης κάθε βαθμίδας, επιχειρηματιών, επιστημόνων κ.λπ.), συμπεριλαμβανομένου του κοινοβουλευτικού σώματος αλλά και της κοινής γνώμης.

Βήμα 4ο - Δημόσια Χρηματοδότηση: Απαραίτητη προϋπόθεση είναι η χρηματοδότηση του Εθνικού Προγράμματος για την Αναπηρία, έμμεσα, από την οριζόντια διάχυση της διάστασης της αναπηρίας σε όλα τα μέτρα και τις δράσεις που αφορούν στον γενικό πληθυσμό ανεξάρτητα από την πηγή χρηματοδότησής τους και άμεσα, από τον τακτικό προϋπολογισμό, το Εθνικό Πρόγραμμα Δημόσιων Επενδύσεων και το ΕΣΠΑ (οριζόντιες και στοχευμένες δράσεις) και λοιπά αναπτυξιακά προγράμματα.

Θ.Α.

Εκδηλώσεις στο πλαίσιο της 3ης Δεκέμβρη

Όπως κάθε χρόνο, η 3η Δεκέμβρη - Εθνική Ημέρα Ατόμων με Αναπηρία, είναι μια ημέρα αγώνα, διεκδίκησης και προώθησης πάγιων και χρόνιων αιτημάτων των ατόμων με αναπηρία και των οικογενειών τους. Στο πλαίσιο της 3ης Δεκέμβρη 2009, έλαβαν χώρα τρεις εκδηλώσεις:

Στην Αθήνα: Η Εθνική Συνομοσπονδία Ατόμων με Αναπηρία, με την υποστήριξη του Υπουργείου Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, διοργάνωσε στις 3 Δεκέμβρη 2009 στο ξενοδοχείο TITANIA εκδήλωση, την οποία τίμησαν με την παρουσία τους η πολιτική ηγεσία του Υπουργείου Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, εκπρόσωποι κομμάτων και άλλων φορέων. Κατά τη διάρκεια της εκδήλωσης απονεμήθηκαν βραβεία στους μαθητές/τριες της Γ΄ Γυμνασίου που αρίστευσαν πέρυσι στο διαγωνισμό έκθεσης και ζωγραφικής με θέμα την αναπηρία, καθώς και στους κωφούς αθλητές που διακρίθηκαν στους 21ους Ολυμπιακούς Αγώνες Κωφών (ΤΑΙΡΕΙ 2009).

Στη Θεσσαλονίκη: Η Εθνική Συνομοσπονδία Ατόμων με Αναπηρία στις, με την υποστήριξη του Υπουργείου Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, διοργάνωσε στις 4 Δεκεμβρίου 2009 εκδήλωση στο Συνεδριακό Κέντρο «Ιωάννης Βελλίδης». Στην εκδήλωση παρευρέθηκαν εκπρόσωποι της πολιτικής ζωής της χώρας, της τοπικής αυτοδιοίκησης, εκπρόσωποι κομμάτων και άλλων φορέων.

Στα Τρίκαλα: Στο πλαίσιο του εορτασμού της 3ης Δεκέμβρη, η Εθνική Συνομοσπονδία Ατόμων με Αναπηρία και οι φορείς μέλη της στο Νομό Τρικαλών πραγματοποίησαν, με την υποστήριξη του Δήμου Τρικκαίων, εκδήλωση αφιερωμένη στην αναγκαιότητα θέσπισης ενός Εθνικού Προγράμματος Δημοσίων Πολιτικών για την Αναπηρία, ζήτημα που αποτέλεσε άλληλωστε και το θέμα της φετινής Έκθεσης της Ε.Σ.Α.μεΑ. Στην εκδήλωση, που έλαβε χώρα στις 5 Δεκεμβρίου 2009 στην αίθουσα συνεδριάσεων του Δημοτικού Συμβουλίου του Δήμου Τρικκαίων, προβλήθηκε ντοκιμαντέρ για τα 20 χρόνια από την ίδρυση της Ε.Σ.Α.μεΑ.

Διεθνής Σύμβαση για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρία του Ο.Η.Ε.:

Το Άρθρο 33 «Εθνική Εφαρμογή και Παρακολούθηση»

1. Η σημασία της επικύρωσης της Σύμβασης από την Ε.Ε.

Στις 26 Νοεμβρίου 2009 η Ευρωπαϊκή Κοινότητα¹ έκανε ένα ιστορικό βήμα προς τα εμπρός με την επικύρωση της Διεθνούς Σύμβασης για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρία του Ο.Η.Ε. Πρόκειται για ένα γεγονός ιστορικής σημασίας γιατί είναι η πρώτη φορά στην ιστορία της Ευρώπης που επικυρώνεται μια Συνθήκη για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα. Η Σύμβαση επιπρόσθετα δημιούργησε και δεδικασμένο, εφόσον είναι η πρώτη μεγάλη Συνθήκη Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων του 21ου αιώνα που επικυρώνεται τόσο γρήγορα από έναν μεγάλο αριθμό χωρών μετά την εφαρμογή της από τον Ο.Η.Ε. στις 3 Μαΐου 2008².

Πρέπει να σημειώσουμε ότι η επικύρωση αυτή υποδηλώνει μια σημαντική μεταστροφή στην πολιτική της Ευρωπαϊκής Ένωσης, αφενός επειδή η αναπηρία τίθεται στην κορυφή της ατζέντας για τα ανθρώπινα δικαιώματα, αφετέρου επειδή ο σεβασμός των ανθρωπίνων δικαιωμάτων των ατόμων με αναπηρία καθίστανται επιβεβλημένη υποχρέωση για τα κράτη - μέλη.

Η επικύρωση της Σύμβασης υποχρεώνει τόσο την Ευρωπαϊκή Ένωση όσο και τα Συμβαλλόμενα Κράτη «...να λάβουν όλα τα κατάλληλα μέτρα, συμπεριλαμβανομένων και των νομοθετικών, προκειμένου να τροποποιήσουν ή να καταργήσουν τους ισχύοντες νόμους, κανονισμούς, έθιμα και πρακτικές που συνιστούν διακρίσεις κατά των ατόμων με αναπηρίες,....»³, το οποίο συνεπάγεται την ανάληψη δράσης σε έναν ευρύ αριθμό τομέων. Αυτό όμως που πρέπει να διευκρινιστεί είναι ότι η Ευρωπαϊκή Ένωση είναι υπεύθυνη για την εφαρμογή εκείνων των διατάξεων της Σύμβασης που εμπίπτουν στη σφαίρα της δικής της αρμοδιότητας. Για π.χ. στους τομείς της απασχόλησης και της εκπαίδευσης η αρμοδιότητά της είναι περιορισμένη και ως εκ τούτου η ευθύνη εφαρμογής των διατάξεων της Σύμβασης που αφορούν σε αυτούς τους τομείς βαρύνει τα ίδια τα συμβαλλόμενα κράτη - μέλη της Ένωσης.

Η χώρα μας - όπως πολλοί άλλοι - έχουμε επαναλάβει μέσα από τις σελίδες του Θ.Α. - ενώ έχει προσυπογράψει τη Σύμβαση, δεν έχει προχωρήσει στην επικύρωσή της. Επίσης δεν έχει προσυπογράψει και δεν έχει επικυρώσει και το προαιρετικό της πρωτό-

¹ Από το 1993 μέχρι και τη 30η Νοεμβρίου 2009, βάσει της Συνθήκης του Μάαστριχτ, η Ευρωπαϊκή Ένωση οικοδομούνταν πάνω σε τρεις πυλώνες. Ένας από αυτούς ήταν η Ευρωπαϊκή Κοινότητα, η οποία μάλιστα διέθετε νομική προσωπικότητα. Με την έναρξη ισχύος της Συνθήκης της Λισσαβόνας από την 1η Δεκεμβρίου 2009, η Ευρωπαϊκή Ένωση αποκτά πλέον ενιαία νομική προσωπικότητα. Ως εκ τούτου, για την εφαρμογή της Σύμβασης πλέον είναι αρμόδια η Ευρωπαϊκή Ένωση και όχι η Ευρωπαϊκή Κοινότητα.

² Η Σύμβαση τέθηκε σε εφαρμογή από τον Ο.Η.Ε. τη συγκεκριμένη ημερομηνία, επειδή, όπως προβλέπει το άρθρο 45 αυτής, είχαν μέχρι εκείνη τη στιγμή προσχωρήσει στην επικύρωσή της 20 κράτη.

³ Παράγραφος 1β, άρθρο 4 «Γενικές Υποχρεώσεις, Σύμβαση για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρία», Ηνωμένα Έθνη, 2007.

Άρθρο 33 «Εθνική εφαρμογή και παρακολούθηση»*

1. Τα Συμβαλλόμενα Κράτη, ανάλογα με το σύστημα οργάνωσής τους, θα καθορίσουν ένα ή περισσότερα σημεία αναφοράς μέσα στην κυβέρνηση, για θέματα σχετιζόμενα με την εφαρμογή της παρούσας Σύμβασης και θα δίδουν τη δέουσα προσοχή στην ίδρυση ή τον καθορισμό ενός συντονιστικού μηχανισμού μέσα στην κυβέρνηση, προκειμένου να διευκολύνει τη σχετική δράση, σε διαφορετικούς τομείς και διαφορετικά επίπεδα.
2. Τα Συμβαλλόμενα Κράτη, ανάλογα με τα νομικά και διοικητικά συστήματά τους, διατηρούν, ενισχύουν, ορίζουν ή συστήνουν, μέσα στο Συμβαλλόμενο Κράτος, ένα πλαίσιο, συμπεριλαμβανομένων και ενός ή περισσότερων ανεξάρτητων μηχανισμών, ανάλογα με την περίπτωση, προκειμένου να προάγουν, προστατεύουν και παρακολουθούν την εφαρμογή της παρούσας Σύμβασης. Κατά τον ορισμό ή τη σύσταση ενός τέτοιου μηχανισμού, τα Συμβαλλόμενα Κράτη λαμβάνουν υπόψη τις αρχές σχετικά με το καθεστώς και τη λειτουργία των εθνικών θεσμών για την προστασία και την προαγωγή των ανθρωπίνων δικαιωμάτων.
3. Η κοινωνία των πολιτών και, ιδιαίτερα, τα άτομα με αναπηρίες και οι αντιπροσωπευτικές οργανώσεις τους, θα εμπλέκονται και θα συμμετέχουν πλήρως στη διαδικασία παρακολούθησης.

* Η επίσημη μετάφραση της Σύμβασης έγινε από το Υπουργείο Εξωτερικών το έτος 2007.

κολλο. Η νέα Κυβέρνηση έχει δεσμευτεί⁴ ότι θα την επικυρώσει, γεγονός το οποίο θα σηματοδοτήσει την έναρξη της εφαρμογής της σε εθνικό επίπεδο, ήτοι την εξέταση και αναθεώρηση, όπου απαιτείται, της υφιστάμενης νομοθεσίας, καθώς και των υφιστάμενων πολιτικών και προγραμμάτων. Η Εθνική Συνομοσπονδία Ατόμων με Αναπηρία καταβάλλει κάθε δυνατή προσπάθεια προκειμένου αυτό να πραγματοποιηθεί το συντομότερο δυνατό.

2. Το άρθρο 33 «Εθνική Εφαρμογή και Παρακολούθηση»

Το άρθρο 33 «Εθνική Εφαρμογή και Παρακολούθηση» έχει ήδη ξεκινήσει να απασχολεί ιδιαίτερα την Εθνική Συνομοσπονδία Ατόμων με Αναπηρία και αυτό γιατί αποτελεί το κλειδί για την επιτυχή εφαρμογή της Σύμβασης στη χώρα μας. Αυτός άλλωστε είναι και ο λόγος που αποφασίσαμε να ασχοληθούμε - στο πλαίσιο της παρουσίας θεμάτων που αφορούν στη Σύμβαση, την οποία εγκαινιάσαμε στο προηγούμενο τεύχος του Θ.Α. - με το άρθρο 33.

Μέσω του συγκεκριμένου άρθρου υπαγορεύονται: α) ο καθορισμός ενός ή περισσότερων Σημείων Αναφοράς⁵ και ενός συντονιστικού μηχανισμού για την εφαρμογή της Σύμβασης (παράγραφος 1), β) η δημιουργία ανεξάρτητων μηχανισμών για την προαγωγή, την προστασία και την παρακολούθηση της εφαρμογής της Σύμβασης (παράγραφος 2) και γ) η πλήρης εμπλοκή και συμμετοχή των ατόμων με αναπηρία και των αντιπροσωπευτικών τους οργανώσεων στην παρακολούθηση της εφαρμογής της Σύμβασης (παράγραφος 3).

Πέραν όμως του άρθρου 33, η αρχή «τίποτα για τα άτομα με αναπηρία, χωρίς τα άτομα με αναπηρία» διατρέχει οριζόντια ολόκληρη τη Σύμβαση. Χαρακτηριστικό παράδειγμα αυτού αποτελεί η παράγραφος 3 του άρθρου 4 της Σύμβασης «Γενικές Υποχρεώσεις», στην οποία αναφέρεται ότι: «3. Κατά την ανάπτυξη και εφαρμογή της νομοθεσίας και των πολιτικών, για να εφαρμοστεί η παρούσα Σύμβαση και σε άλλες διαδικασίες λήψης αποφάσεων που αφορούν ζητήματα σχετικά με τα άτομα με αναπηρίες, τα Συμ-

⁴ Βλ. ΠΑΣΟΚ - Πλαίσιο Κυβερνητικού προγράμματος, σελ.47, παράγρ.3.4: «Άτομα με αναπηρία: Ίση συμμετοχή στη ζωή».

⁵ Το Σημείο Αναφοράς ("Focal Point") μπορεί να είναι κάποιος Κυβερνητικός Φορέας ή κάποιο όργανο της Κυβέρνησης.

βαλλόμενα Κράτη θα συμβουλευούνται συνεχώς και θα εμπλέκουν ενεργά τα άτομα με αναπηρίες, συμπεριλαμβανομένων και των παιδιών με αναπηρίες, μέσω των αντιπροσωπευτικών οργανώσεών τους». Η προαναφερθείσα παράγραφος συνδυαστικά με το άρθρο 33 της Σύμβασης συνεπάγεται την ενεργή συμμετοχή και την εμπλοκή των ίδιων των ατόμων με αναπηρία και των αντιπροσωπευτικών τους οργανώσεων, όχι μόνο στους ανεξάρτητους μηχανισμούς παρακολούθησης της εφαρμογής της Σύμβασης, αλλά και στους μηχανισμούς εφαρμογής, ήτοι στο Σημείο Αναφοράς και στο συντονιστικό μηχανισμό. Επιπρόσθετα, πρέπει να διευκρινιστεί ότι παρόλο που ο τίτλος του εν λόγω άρθρου είναι ο εξής: «Εθνική εφαρμογή και παρακολούθηση», οι επιταγές του πρέπει να εφαρμοστούν, όχι μόνο σε εθνικό, αλλά επίσης σε ευρωπαϊκό (Ευρωπαϊκή Ένωση) και διεθνές (Ο.Η.Ε.) επίπεδο.

Ως προς την εφαρμογή του άρθρου 33 σε ευρωπαϊκό επίπεδο, αυτό που μέχρι στιγμής έχει παρατηρηθεί από το Ευρωπαϊκό Φόρουμ Ατόμων με Αναπηρία, το οποίο συμμετέχει ενεργά σε όλα τα επίπεδα (ευρωπαϊκό, διεθνές) και σε όλες τις διαδικασίες (διαβουλεύσεις, σεμινάρια κ.λπ.) που αφορούν στη Διεθνή Σύμβαση, είναι πως τόσο οι κυβερνήσεις των συμβαλλόμενων κρατών όσο και η ίδια η Ευρωπαϊκή Ένωση αδυνατούν να ενσωματώσουν την αρχή «τίποτα για τα άτομα με αναπηρία, χωρίς τα άτομα με αναπηρία». Χαρακτηριστικό παράδειγμα αυτής της αδυναμίας αποτελεί η Πρόταση για προσχώρηση των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων στη Σύμβαση⁶ που η Ευρωπαϊκή Επιτροπή υπέβαλε στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο τον Ιούλιο του 2008, στην οποία ενώ ορίζονταν σε ευρωπαϊκό επίπεδο τα αρμόδια όργανα για την εφαρμογή της Σύμβασης, δεν υπήρχε ούτε μια αναφορά για τη συμμετοχή και το ρόλο των οργανώσεων των ατόμων με αναπηρία.

3. Οι επιταγές, οι προβληματισμοί και οι θέσεις

Ας παρακολουθήσουμε λοιπόν πιο στενά τους προβληματισμούς και τις θέσεις του Ευρωπαϊκού Αναπηρικού Κινήματος πάνω στον τρόπο εφαρμογής των επιταγών του άρθρου 33 σε ευρωπαϊκό επίπεδο, εφόσον μας βοηθούν να θέσουμε έναν αντίστοιχο προβληματισμό σε εθνικό επίπεδο.

Θα λέγαμε ότι οι επιταγές του άρθρου 33 αφορούν στα εξής δύο επίπεδα: α) σε επίπεδο κυβέρνησης, στην οποία ανατίθεται ο ρόλος της εφαρμογής της Σύμβασης και β) σε επίπεδο Πολιτείας, στην οποία ανατίθεται η προαγωγή, η προστασία και η παρακολούθηση της Σύμβασης⁷.

A. Σε επίπεδο κυβέρνησης

- «Τα Συμβαλλόμενα Κράτη...θα καθορίσουν ένα ή περισσότερα σημεία αναφοράς μέσα στην κυβέρνηση, για θέματα σχετιζόμενα με την εφαρμογή της παρούσας Σύμβασης.....»

Η Σύμβαση δεν καθορίζει τη μορφή και τον τρόπο που θα λειτουργούν τα λεγόμενα «Σημεία Αναφοράς» («Focal Points»). Παρόλα αυτά, σύμφωνα με το Ευρωπαϊκό Αναπηρικό Κίνημα, για την αποτελεσματική άσκηση του έργου τους πρέπει: να μπορούν να παρακολουθούν και να ελέγχουν το σύνολο των νομοθετικών μέτρων, των πολιτικών και των προγραμμάτων, να έχουν εξουσία ώστε να μπορούν να επιβάλουν τις θέσεις/προτάσεις τους, να διαθέτουν επαρκείς πόρους, καθώς και το απαιτούμενο, άκρως εξειδικευμένο και έμπειρο, προσωπικό.

Ο ρόλος των Σημείων Αναφοράς δεν θα πρέπει να περιορίζεται μόνο στον εντοπισμό (screening) των νομοθετικών μέτρων, των πολιτικών και των προ-

⁶ Proposal for a Council Decision concerning the conclusion, by the European Community, of the United Nations Convention on the Rights of Persons with Disabilities /* COM/2008/0530 final - COD 2008/0170 */

⁷ Speech of Ms. Silvia Lavagnoli, Human Rights Officer, United Nations Office of the High Commissioner for Human Rights (OHCHR-UNOG) in the Seminar “National Implementing and Monitoring Bodies (Art.33 UN Convention on the Rights of Persons with Disabilities)”, which took place on the 28.10.2009 in Brussels. The seminar was co-organized by the European Foundation Center and European Disability Forum.

γραμμάτων που δεν συνάδουν με τις επιταγές της Σύμβασης. Αυτά θα πρέπει πρωτίστως να μπορούν να επηρεάζουν τις κυβερνήσεις, προκειμένου κατά το σχεδιασμό και την εφαρμογή όλων των προαναφερθέντων να λαμβάνεται υπόψη η Διεθνής Σύμβαση για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρία, αφενός μέσω της ένταξης της διάστασης της αναπηρίας σε αυτά, αφετέρου μέσω της απόρριψης⁸ οποιασδήποτε πολιτικής ή νομοθετικού μέτρου καταστρατηγεί τα ανθρώπινα δικαιώματα που η Σύμβαση υπαγορεύει. Τα Σημεία Αναφοράς πρέπει να μπορούν να ασκούν το ρόλο τους οριζόντια, ήτοι στο σύνολο των τομέων του κυβερνητικού έργου.

Από όλα τα προαναφερθέντα προκύπτει ότι για να μπορέσουν τα Σημεία Αναφοράς να ασκήσουν αποτελεσματικά το έργο τους πρέπει να τοποθετηθούν στο ανώτατο κυβερνητικό επίπεδο.

Σε ευρωπαϊκό επίπεδο, ο ρόλος του Σημείου Αναφοράς επί του παρόντος έχει ανατεθεί στο Τμήμα για την Ένταξη των Ατόμων με Αναπηρία ("Unit for Integration of Persons with Disabilities"), το οποίο υπάγεται στη Γενική Διεύθυνση Απασχόλησης, Κοινωνικών Υποθέσεων & Ίσων Ευκαιριών της Ευρωπαϊκής Επιτροπής⁹ και είναι αρμόδιο για όλες τις ευρωπαϊκές πρωτοβουλίες για την αναπηρία αυτής της Διεύθυνσης. Το εν λόγω Τμήμα παρέχει υποστήριξη σε ζητήματα αναπηρίας και στις υπόλοιπες Γενικές Διευθύνσεις της Επιτροπής¹⁰. Το Ευρωπαϊκό Φόρουμ Ατόμων με Αναπηρία θεωρεί ότι το εν λόγω Τμήμα, παρόλο που είναι στελεχωμένο με εξειδικευμένο και έμπειρο προσωπικό, δεν διαθέτει την εξουσία που απαιτεί-

ται για να μπορεί να επιβληθεί στις υπόλοιπες Γενικές Διευθύνσεις¹¹. Ως εκ τούτου, το Φόρουμ έχει προτείνει¹² το Σημείο Αναφοράς να τοποθετηθεί στο πολιτικό γραφείο (Cabinet) του Γενικού Γραμματέα της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, επειδή αφενός δύναται να επιβλέπει οριζόντια τις πολιτικές των Γενικών Διευθύνσεων, αφετέρου διαθέτει την εξουσία που απαιτείται για να επιβληθεί σε αυτές.

Υπό αυτήν την οπτική θα πρέπει σε εθνικό επίπεδο να δοθούν απαντήσεις στα εξής ερωτήματα:

Ποιος φορέας ή όργανο εντός της κυβέρνησης θα μπορούσε να παίξει το ρόλο του Σημείου Αναφοράς; Θα μπορούσε κάποιος από τους ήδη υπάρχοντες φορείς ή όργανα; Εάν ναι, ποιος είναι αυτός ο φορέας / όργανο και κάτω από ποιες προϋποθέσεις θα μπορούσε να ασκήσει αποτελεσματικά το έργο της επίβλεψης της εφαρμογής της Σύμβασης στη χώρα μας; Εάν όχι, πως ακριβώς θα πρέπει να οργανωθεί και να στελεχωθεί; Τι πόροι πρέπει να διατεθούν στο Εθνικό Σημείο Αναφοράς; Πως μπορεί να διασφαλιστεί η ενεργή εμπλοκή/συμμετοχή του Εθνικού Αναπηρικού Κινήματος σε αυτό; Μήπως η πρόταση της Εθνικής Συνομοσπονδίας των Ατόμων με Αναπηρία προς τον Πρωθυπουργό της χώρας για ίδρυση Γενικής Γραμματείας Συντονισμού Πολιτικών για την Αναπηρία στο Υπουργείο Εσωτερικών, Αποκέντρωσης & Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης θα μπορούσε να αξιοποιηθεί και προς αυτήν την κατεύθυνση;

- «.....θα δίδουν τη δέουσα προσοχή στην ίδρυση ή τον καθορισμό ενός συντονιστικού μηχανισμού μέσα στην κυβέρνηση, προκειμένου να

⁸ Για π.χ. ένα σχέδιο νόμου που δεν λαμβάνει υπόψη του τη διάσταση της προσβασιμότητας, ή που προωθεί την ιδρυματοποίηση αντί την αυτόνομη διαβίωση στην κοινότητα κ.λπ.

⁹ Αξίζει να σημειωθεί ότι βάσει της παραγράφου 1 του άρθρου 3 της «Proposal for a Council Decision concerning the conclusion, by the European Community, of the United Nations Convention on the Rights of Persons with Disabilities */* COM/2008/0530 final - COD 2008/0170 */», ως Σημείο Αναφοράς ορίζεται η Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

¹⁰ Π.χ. στη Γενική Διεύθυνση Ενέργειας και Μεταφορών, στη Γενική Διεύθυνση για την Κοινωνία της Πληροφορίας και τα ΜΜΕ, στη Γενική Διεύθυνση για την Έρευνα κ.λπ.

¹¹ Το γεγονός μάλιστα ότι αυτό το Τμήμα δεν έχει την εξουσία να απαιτεί, αλλά απλώς να ζητά από τις άλλες Γενικές Διευθύνσεις να υποβάλλουν εκθέσεις για την αναπηρία, αναπόφευκτα θα δημιουργήσει προβλήματα στο μέλλον, όταν η Επιτροπή για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρία των Ηνωμένων Εθνών θα ζητήσει από την Ευρωπαϊκή Ένωση να υποβάλλει αναφορές για τους τομείς αρμοδιότητάς της.

¹² Βλ. πιο αναλυτικά την πρόταση του Φόρουμ στο «EDF Contribution to the UNOHCHR thematic study to enhance awareness on the structure and role of national mechanisms for the implementation and monitoring of the UN Convention on the Rights of Persons with Disabilities», European Disability Forum, September 2008, pages: 3 - 4.

διευκολύνει τη σχετική δράση, σε διαφορετικούς τομείς και διαφορετικά επίπεδα....»

Αρχικά αξίζει να αναφερθεί ότι η δημιουργία ενός συντονιστικού μηχανισμού, παρόλο που ενθαρρύνεται από τη Σύμβαση, δεν είναι υποχρεωτική. Η Σύμβαση επίσης δεν καθορίζει τη μορφή που πρέπει να έχει αυτός ο μηχανισμός, αλλήλ ούτε και τον τρόπο με τον οποίο πρέπει να λειτουργεί. Θα μπορούσε να είναι μια διυπουργική ομάδα, της οποίας το έργο θα είναι ο συντονισμός της εφαρμογής της Σύμβασης σε όλα τα επίπεδα διακυβέρνησης και σε όλους τους τομείς πολιτικής.

Σε ευρωπαϊκό επίπεδο, η Πρόταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής¹³ για προσχώρηση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας στη Σύμβαση, στην οποία ήδη προαναφερθήκαμε, δίνει τη δυνατότητα στα θεσμικά όργανα της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ήτοι το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, το Δικαστήριο των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, το Ελεγκτικό Συνέδριο) να δημιουργήσουν έναν τέτοιο μηχανισμό. Το Ευρωπαϊκό Φόρουμ Ατόμων με Αναπηρία εκτιμά ότι ο συντονιστικός μηχανισμός θα μπορούσε να δημιουργηθεί είτε εντός της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, είτε εντός του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και αυτό γιατί διαθέτουν κάποιες δια-υπηρεσιακές ομάδες εργασίας για την αναπηρία που θα μπορούσαν να μετεξελιχτούν σε συντονιστικό μηχανισμό¹⁴.

Το Φόρουμ υποστηρίζει ότι το καλύτερο θα ήταν τόσο σε ευρωπαϊκό όσο και σε εθνικό επίπεδο να μην χρησιμοποιηθούν ήδη υπάρχοντες μηχανισμοί και αυτό γιατί δεν διαθέτουν το κατάλληλο στελεχιακό δυναμικό.

Ανάλογα ερωτήματα ανακύπτουν κι εδώ:

Ποιο θεσμικό όργανο της κυβέρνησης θα μπορού-

σε να παίξει το ρόλο του συντονιστικού μηχανισμού; Θα μπορούσε κάποιο από τα ήδη υπάρχοντα; Εάν ναι, ποιο είναι αυτό και κάτω από ποιες προϋποθέσεις θα μπορούσε να διευκολύνει την εφαρμογή της Σύμβασης σε όλα τα επίπεδα διακυβέρνησης και σε όλους τους τομείς πολιτικής; Εάν όχι, πως ακριβώς θα πρέπει να οργανωθεί και να στελεχωθεί; Πως δύναται να διασφαλιστεί η ενεργή εμπλοκή/συμμετοχή του Εθνικού Αναπηρικού Κινήματος σε αυτό;

Β. Σε επίπεδο Πολιτείας

• «Τα Συμβαλλόμενα Κράτη.....διατηρούν, ενισχύουν, ορίζουν ή συστήνουν, μέσα στο Συμβαλλόμενο Κράτος, ένα πλαίσιο, συμπεριλαμβανομένων και ενός ή περισσότερων ανεξάρτητων μηχανισμών, ανάλογα με την περίπτωση, προκειμένου να προάγουν, προστατεύουν και παρακολουθούν την εφαρμογή της παρούσας Σύμβαση.....»

Η Σύμβαση επίσης δεν καθορίζει ούτε τη μορφή που θα έχει αυτός ο ανεξάρτητος μηχανισμός, αλλήλ ούτε και τον τρόπο με τον οποίο πρέπει να λειτουργεί. Το βέβαιο είναι ότι για να είναι αυτόνομος και να προωθεί τη διαφάνεια θα πρέπει να βρίσκεται εκτός κυβέρνησης¹⁵. Οι φορείς που θα αναλάβουν αυτό το ρόλο θα πρέπει: να παρακολουθούν την εφαρμογή της Σύμβασης, να συντάσσουν ετήσιες εκθέσεις για την κατάσταση που επικρατεί σε εθνικό επίπεδο αναφορικά με τα ανθρώπινα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρία, να αναδεικνύουν όλα τα προβλήματα που παρουσιάζονται με έγκυρο και αντικειμενικό τρόπο, να ασκούν κριτική, να προτείνουν στις Κυβερνήσεις τους νομοθετικά μέτρα που να προωθούν την εφαρμογή της Σύμβασης, καθώς και προγράμματα (π.χ. εκπαιδευτικά προγράμματα), για τη διαμόρφωση των οποίων θα παρέχουν την υποστήριξη

¹³ «Proposal for a Council Decision concerning the conclusion, by the European Community, of the United Nations Convention on the Rights of Persons with Disabilities /* COM/2008/0530 final - COD 2008/0170 */», παράγραφος 2 του άρθρου 3.

¹⁴ Βλ. πιο αναλυτικά την πρόταση του Φόρουμ στο «EDF Contribution to the UNOHCHR thematic study to enhance awareness on the structure and role of national mechanisms for the implementation and monitoring of the UN Convention on the Rights of Persons with Disabilities», European Disability Forum, September 2008, page: 4.

τους, να ενημερώνουν και να ευαισθητοποιούν τη κοινή γνώμη τόσο για τα ανθρώπινα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρία όσο και για τις προσπάθειες που καταβάλλονται για την άρση της διάκρισης λόγω αναπηρίας, να συλλέγουν ατομικές καταγγελίες και να συμμετέχουν σε δικαστικούς αγώνες εκπροσωπώντας τους ενάγοντες. Αξίζει να επισημανθεί ότι για να μπορέσουν οι ανεξάρτητοι μηχανισμοί να ασκήσουν αποτελεσματικά το ρόλο τους, πέραν της διάθεσης των κατάλληλων ανθρωπίνων πόρων, θα πρέπει να τους διατίθενται και οι ανάλογοι οικονομικοί πόροι¹⁶.

Το άρθρο 33 επιτρέπει στα Συμβαλλόμενα Κράτη είτε να χρησιμοποιήσουν ήδη υφιστάμενους ανεξάρτητους μηχανισμούς, είτε να θεσπίσουν νέους. Επίσης η Σύμβαση υπαγορεύει ότι οι φορείς/όργανα, υφιστάμενοι/α ή καινούργιοι/α, που θα επιλεγούν να επιτελέσουν το ρόλο του ανεξάρτητου μηχανισμού πρέπει «...να λαμβάνουν υπόψη τις αρχές σχετικά με το καθεστώς και τη λειτουργία των εθνικών θεσμών για την προστασία και την προαγωγή των ανθρωπίνων δικαιωμάτων». Αυτό σημαίνει ότι οι Κυβερνήσεις μαζί με τους αντιπροσωπευτικούς φορείς των ατόμων με αναπηρία πρέπει να αξιολογήσουν τους υφιστάμενους εθνικούς φορείς/όργανα ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Η αξιολόγηση αυτή θα πρέπει να βασίζεται στα εξής: α) στην αποδεδειγμένη ειδική γνώση, τεχνογνωσία και πολύχρονη εμπειρία του φορέα/οργάνου στο σύνολο των πεδίων πολιτικής που αφορούν στα άτομα με αναπηρία και στις οικογένειές τους β) στη βαθιά γνώση του φορέα/οργάνου πάνω στις διατάξεις της Διεθνούς Σύμβασης για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρία.

Το Ευρωπαϊκό Φόρουμ Ατόμων με Αναπηρία υποστηρίζει ότι θα πρέπει να αναλάβει το ρόλο του ανεξάρτητου μηχανισμού επειδή, αφενός δεν

υπάρχει σε ευρωπαϊκό επίπεδο κανένας ανεξάρτητος φορέας που να είναι εξειδικευμένος σε ζητήματα αναπηρίας, αφετέρου αποτελεί τη μοναδική ανεξάρτητη Οργάνωση που εκπροσωπεί το σύνολο των κατηγοριών αναπηρίας και η οποία εργάζεται σε όλα τα πεδία πολιτικής, αρμοδιότητας της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Η Εθνική Συνομοσπονδία Ατόμων με Αναπηρία διεκδικεί επίσης τον ίδιο ρόλο σε εθνικό επίπεδο, εφόσον αποτελεί τον μοναδικό τρίτοβάθμιο φορέα εκπροσώπησης των ίδιων των ατόμων με αναπηρία και των οικογενειών τους στη χώρα, καθώς επίσης και τον μοναδικό επίσημο αναγνωρισμένο Κοινωνικό Εταίρο της ελληνικής Πολιτείας σε ζητήματα αναπηρίας. Αξίζει να επισημανθεί ότι η Ε.Σ.Α.μεΑ. είχε υποβάλει το εν λόγω αίτημα στον Πρωθυπουργό της χώρας κ. Γ. Παπανδρέου, πριν αυτός αναλάβει την Πρωθυπουργία της χώρας, ο οποίος μάλιστα σε ομιλία του, στο 7ο Τακτικό Εκλογοαπολογιστικό Συνέδριο της Συνομοσπονδίας, στις 6 Φεβρουαρίου 2009, είχε δεσμευτεί για την ανάθεση της παρακολούθησης της υλοποίησης της Διεθνούς Σύμβασης στην Ε.Σ.Α.μεΑ., με την παροχή μάλιστα της ανάλογης οικονομικής στήριξης.

Τέλος, αναφορικά με τα Σημεία Αναφοράς και τους Συντονιστικούς Μηχανισμούς αυτό που απαιτείται είναι να εκπονηθεί από την ελληνική Κυβέρνηση ένα σχέδιο, το οποίο θα απαντά στα ερωτήματα που συμπεριλαμβάνονται στο παρόν άρθρο. Η συμμετοχή της Συνομοσπονδίας στη εκπόνηση και υλοποίηση αυτού του σχεδίου επιβάλλεται από το ίδιο το άρθρο 33, διασφαλίζοντας την εφαρμογή της αρχής «*τίποτα για τα άτομα με αναπηρία, χωρίς τα άτομα με αναπηρία*».

Ε.Α.

¹⁵ Contribution to the office of the United Nations High Commissioner for Human Rights' thematic study to enhance awareness and understanding of the Convention on the Rights of Persons with Disabilities, focusing on legal measures key for the ratification and effective implementation of the Convention", IDA CRPD Forum, Geneva, September 2008, pages 55.

¹⁶ IDA - CRPD Forum - International Disability Alliance's Forum for the Convention on the Rights of Persons with Disabilities, "Contribution to the Office of the United Nations High Commissioner for Human Rights' thematic study to enhance awareness and understanding of the Convention on the Rights of Persons with Disabilities, focusing on legal measures key for the ratification and effective implementation of the Convention", Geneva, September 2008, pages: 55-56.

Συνάντηση του Προέδρου του Ευρωπαϊκού Φόρουμ ΑμεΑ και της Ε.Σ.Α.μεΑ. με τον Ρουμάνο Πρωθυπουργό

Συνάντηση με τον Πρωθυπουργό της Ρουμανίας κ. Emil Boc, πραγματοποίησε ο Πρόεδρος του Ευρωπαϊκού Φόρουμ Ατόμων με Αναπηρία και της Ε.Σ.Α.μεΑ. κ. Ιωάννης Βαρδακαστάνης στις 15 Ιανουαρίου 2010 στο Βουκουρέστι,

προκειμένου να ανταλλάξουν απόψεις για το πώς μπορεί να ενισχυθεί η συμμετοχή των ατόμων με αναπηρία και των φορέων εκπροσώπησης τους στις διαδικασίες λήψης αποφάσεων σε εθνικό επίπεδο και να θέσουν άμεσες προτεραιότητες για τη βελτίωση της ζωής των ατόμων με αναπηρία τόσο στη Ρουμανία, όσο και στην υπόλοιπη Ευρώπη.

Κατά τη συνάντηση, στην οποία συμμετείχε και το μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου του Εθνικού Συμβουλίου Ατόμων με Αναπηρία Ρουμανίας και Πρόεδρος της Ομοσπονδίας Τυφλών Ρουμανίας κ. Sergiu Ruba, ο κ. Βαρδακαστάνης τόνισε την ανάγκη να διευρυνθεί και να εντατικοποιηθεί ο διάλογος με τα άτομα με αναπηρία. Πρότεινε μια διαρκή διαδικασία διαβούλευσης ανάμεσα στις Ρουμανικές Αρχές και το Εθνικό Συμβούλιο Ατόμων με Αναπηρία Ρουμανίας για την αναθεώρηση των υφιστάμενων πολιτικών για τα άτομα με αναπηρία και επίσης πρότεινε την οικονομική υποστήριξη των ρουμανικών οργανώσεων των ατόμων με αναπηρία και των οικογενειών τους μέσω κρατικής επιχορήγησης.

Επίσης, κάλεσε τον κ. Boc να προωθήσει την επικύρωση της Διεθνούς Σύμβασης για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρία κι εκείνος με τη σειρά του δεσμεύτηκε να την υποβάλει προς επικύρωση στο ρουμανικό Κοινοβούλιο τους επόμενους μήνες. Ταυτόχρονα, ο Πρωθυπουργός της Ρουμα-

νίας δεσμεύτηκε να συνεργαστεί με το Εθνικό Συμβούλιο Ατόμων με Αναπηρία της Ρουμανίας για την πλήρη εφαρμογή του Άρθρου 16 του Γενικού Κανονισμού των Ταμείων της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Τέλος, ο κ. Emil Boc διαβεβαίωσε ότι το Υπουργείο Εργασίας, Οικογένειας και Κοινωνικής Προστασίας θα συμμετάσχει στην Υπουργική συνάντηση που θα λάβει χώρα στην Ισπανία τον Μάιο του 2010 και στην οποία το Φόρουμ θα καταθέσει την πρόταση για το Ευρωπαϊκό Σύμφωνο για την Αναπηρία στους ηγέτες των κρατών – μελών.

Συνάντηση για την ενδυνάμωση των φορέων εκπροσώπησης των ατόμων με αναπηρία για την παρακολούθηση της εφαρμογής της Σύμβασης για Δικαιώματα των ΑμεΑ

Στη Γενεύη στις 7 και 8 Ιανουαρίου 2010 διοργανώθηκε διεθνής συνάντηση για την ενίσχυση και ενδυνάμωση των φορέων εκπροσώπησης των ατόμων με αναπηρία, ώστε να αξιοποιήσουν με τον καλύτερο δυνατό τρόπο τους ελεγκτικούς μηχανισμούς για την παρακολούθηση της εφαρμογής της Διεθνούς Σύμβασης για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρία.

Κατά τη συνάντηση, συμμετείχαν πάνω από 100 εκπρόσωποι του αναπηρικού κινήματος από όλο τον κόσμο, προκειμένου να αναλύσουν τους τρόπους επαρκούς και αποτελεσματικής παρακολούθησης της εφαρμογής της Διεθνούς Σύμβασης.

Ο Πρόεδρος του Ευρωπαϊκού Φόρουμ Ατόμων με Αναπηρία και της Εθνικής Συνομοσπονδίας Ατόμων με Αναπηρία κ. Ιωάννης Βαρδακαστάνης, κατά την ομιλία του ως προεδρεύων της ενότητας για την παρακολούθηση της εφαρμογής της Διεθνούς Σύμβασης σε εθνικό επίπεδο, τόνισε τη σημασία της άσκησης επιρροής στους εθνικούς ελεγκτικούς μηχανισμούς, ενώ επεσήμανε ότι σημαντική είναι και η συμμετοχή των αναπηρικών οργανώσεων σε αυτούς.

Επιπλέον, στις 9 Ιανουαρίου 2010 ο κ. Βαρδακαστάνης συμμετείχε στη Συνάντηση Κορυφής της Διεθνούς Συμμαχίας για τα Άτομα με Αναπηρία (IDA), που έλαβε χώρα επίσης στη Γενεύη, με κεντρικό θέμα τον καθορισμό της ατζέντας των προτεραιοτήτων του παγκόσμιου αναπηρικού κινήματος για το άμεσο μέλλον.

Ιστορική εκλογή νέου Προέδρου στη Διακομματική Ομάδα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου για την Αναπηρία

Στις 16 Δεκεμβρίου 2009, έλαβε χώρα μια ιστορικής σημασίας εκλογή στη θέση του Προέδρου της Διακομματικής Ομάδας του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου για την Αναπηρία.

Μετά από 29 χρόνια ύπαρξης και δράσης για τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρία, για πρώτη φορά

εξελέγη επικεφαλής της εν λόγω Ομάδας άτομο με αναπηρία. Ο λόγος για τον κύριο Adam Kosa από την Ουγγαρία, ο οποίος καλείται να ηγηθεί της εν λόγω Ομάδας σε μια ιδιαίτερα σημαντική συγκυρία, 20 μόλις ημέρες μετά την επικύρωση από την Ευρωπαϊκή Κοινότητα της Διεθνούς Σύμβασης για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρία.

Ο Πρόεδρος του Ευρωπαϊκού Φόρουμ Ατόμων με Αναπηρία κ. Ιωάννης Βαρδακαστάνης απέστειλε συγχαρητήρια επιστολή στον κ. Kosa για την εκλογή του, τονίζοντας ότι το Φόρουμ θα βρίσκεται στο πλευρό του, προκειμένου να προωθηθεί κατά το δέον η Διεθνής Σύμβαση για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρία, η οριζόντια Οδηγία για την Ίση Μεταχείριση που βρίσκεται στα σκαριά, καθώς και η πρόταση του Φόρουμ για το Ευρωπαϊκό Σύμφωνο για την Αναπηρία.

Εκδήλωση του Ευρωπαϊκού Φόρουμ Ατόμων με Αναπηρία και της Διακομματικής Ομάδας του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου για την Αναπηρία

Το Ευρωπαϊκό Φόρουμ Ατόμων με Αναπηρία και η Διακομματική Ομάδα του Ευρωπαϊκού Κοινο-

βουλίου για την Αναπηρία συνδιοργάνωσαν στις Βρυξέλλες στις 27 Ιανουαρίου 2010. εκδήλωση με στόχο τη γνωριμία των εκπροσώπων των φορέων που θα συμμετέχουν στην εν λόγω Ομάδα. Στην εκδήλωση συμμετείχαν 20 Ευρωβουλευτές, δεκάδες εκπρόσωποι του αναπηρικού κινήματος, ενώ την εκδήλωση τίμησε με την παρουσία του ο κος Pal Schmitt, Αντιπρόεδρος του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, ο οποίος κατά την ομιλία του εξέφρασε την υποστήριξή του στο Ευρωπαϊκό Αναπηρικό Κίνημα.

Κατά την εκδήλωση, παρουσιάστηκε το Ευρωπαϊκό Σύμφωνο για την Αναπηρία. Πρόκειται για την πιο πρόσφατη εκστρατεία του Φόρουμ, η οποία προωθεί μια σειρά μέτρων με οριζόντια δεκαετίας (2011 - 2021), που εφόσον εφαρμοστεί σε ευρωπαϊκό και εθνικό επίπεδο, μπορεί να καθορίσει μια ολοκληρωμένη ατζέντα για την αναπηρία, με ξεκάθαρους και μετρήσιμους στόχους και τελικό σκοπό μια Ευρώπη χωρίς εμπόδια και αποκλεισμούς.

Ο Πρόεδρος της Διακομματικής Ομάδας για την Αναπηρία Ευρωκοινοβουλίου κ. Adam Kosa δήλωσε: «Έχω ένα όραμα για τα άτομα με αναπηρία, να μπορούν να αποφασίζουν για τους εαυτούς τους. Η επικύρωση της Διεθνούς Σύμβασης για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρία, καθώς και η υιοθέτηση του Ευρωπαϊκού Συμφώνου για την Αναπηρία από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή είναι απαραίτητα βήματα για να λάβει σάρκα και οστά αυτό το όραμα».

Τέλος, ο κ. Βαρδακαστάνης τόνισε: «Το Ευρωπαϊκό Σύμφωνο για την Αναπηρία μπορεί να οδηγήσει σε πραγματικά και ουσιαστικά ανοιχτές κοινωνίες, όπου όλες οι φωνές θα ακούγονται ισότιμα και τα άτομα με αναπηρία θα μπορούν να συμβάλουν στη διαμόρφωση ενός κόσμου καλύτερου για όλους».

Στην εκδήλωση παραβρέθηκαν και οι Έλληνες ευρωβουλευτές κα Σηλβάνα Ράπτη (ΠΑΣΟΚ), κος Γιώργος Παπανικολάου (ΝΔ), κος Μιχάλης Τρεμπουζής (Οικολόγοι Πράσινοι).

Κατάθεση Υπομνήματος στον Υπουργό Εθνικής Άμυνας για θέματα των ατόμων με αναπηρία

Η Εθνική Συνομοσπονδία Ατόμων με Αναπηρία απέστειλε Υπόμνημα στις 05.02.2010 στον Υπουργό Εθνικής Άμυνας κ. Βενιζέλος, με το σύνολο των αιτημάτων του αναπηρικού κινήματος που άπτονται της αρμοδιότητάς τους, μεταξύ των οποίων:

1. Η διασφάλιση της προσβασιμότητας των κτιριακών υποδομών, των ηλεκτρονικών υπηρεσιών και των εντύπων του Υπουργείου Άμυνας και των εποπτευόμενων από αυτό Υπηρεσιών και Φορέων.
2. Η παραχώρηση χώρων που ανήκουν στο Υπουργείο Εθνικής Άμυνας για τη δημιουργία Κέντρων Δια Βίου Εκπαίδευσης και Κατάρτισης.
3. Η ένταξη των ατόμων με αναπηρία στο πολιτικό προσωπικό των Ενόπλων Δυνάμεων.
4. Η ορθή εφαρμογή του μέτρου χορήγησης αδειών περιπτέρων στα άτομα με αναπηρία.
5. Η παροχή διευκολύνσεων στους στρατευμένους, των οποίων οι συγγενείς α΄ βαθμού είναι άτομα με αναπηρία.

Το αναπηρικό κίνημα της χώρας απαιτεί την πλήρη αναμόρφωση του Συστήματος Πιστοποίησης και Αξιολόγησης της Αναπηρίας

Με αφορμή την Ανακοίνωση Τύπου της Νομαρχίας Πειραιά, με θέμα «Στον εισαγγελία, 'μαϊμού' δικαιούχοι επιδόματος τυφλότητας από τη Νομαρχία Πειραιά», που έφερε στο φως της δημοσιότητας, για μια ακόμη φορά, μια υπόθεση που εξακολουθεί να ταλανίζει την ελληνική κοινωνία και δεν είναι άλλη από τη γνωστή υπόθεση των «αναπήρων μαϊμού», η Εθνική Συνομοσπονδία Ατόμων με Αναπηρία έκρουσε τον κώδωνα του κινδύνου, με επιστολή της στον Υπουργό Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης κ. Α. Λοβέρδο και την Υπουργό Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης κα Μ. Ξενογιαννακοπούλου στις 3 Φεβρουαρίου 2010.

Επανελημμένα, το αναπηρικό κίνημα της χώρας έχει ζητήσει να δοθεί τέλος σε αυτή την υπόθεση που πλήττει και πληγώνει την αξιοπρέπεια των ατόμων με αναπηρία και των οικογενειών τους. Μοναδική λύση αποτελεί η πλήρης αλλαγή και εξυγίανση αυτού του συστήματος με τη λήψη μέτρων από τη νέα κυβέρνηση που θα σταματή-

σουν τη συλλήβδην ενοχοποίηση όλων των ατόμων με αναπηρία. Η οριστική και οριζόντια λύση είναι πλέον επιτακτική.

Επιπλέον, η Συνομοσπονδία τόνισε ότι οι βαθιές πολιτικές τομές για την αναπηρία έχει αποδειχτεί ότι δεν μπορεί να γίνουν χωρίς να ληφθούν υπόψη οι θέσεις και προτάσεις του αναπηρικού κινήματος. Το αναπηρικό κίνημα έχει, προ πολλού, προτείνει:

- Εισαγωγή θεσμών διαφάνειας με σκοπό την προστασία των ατόμων με αναπηρία.
- Σύσταση Εθνικού Μητρώου ΑμεΑ.
- Αλληλαγή του συστήματος συγκρότησης και λειτουργίας των Επιτροπών.
- Ενιαίος τρόπος πιστοποίησης της αναπηρίας.
- Ενιαίο ποσοστό αναπηρίας, το οποίο θα εκδίδεται από μία Επιτροπή και θα αφορά σε όλες τις χρήσεις όπως: παροχή προνοιακού επιδόματος, φοροαπαλλαγές, εισοδηματική στήριξη, εισαγωγή υποψηφίων με αναπηρία στην τριτοβάθμια εκπαίδευση, παροχή ασφαλιστικών και συνταξιοδοτικών δικαιωμάτων κ.λπ.
- Δημοσιοποίηση στο διαδίκτυο όλων των αποφάσεων ένταξης των ΑμεΑ σε προγράμματα προστασίας αυτών.
- Σύσταση σώματος ελεγκτών για τη διεξαγωγή τακτικών ελέγχων σε εθνική εμβέλεια για την πιστή εφαρμογή του συστήματος.
- Θέσπιση προσκόμισης βεβαίωσης από τα άτομα με αναπηρία που έχει πιστοποιηθεί η αναπηρία τους στις οργανώσεις του αναπηρικού κινήματος, προκειμένου να ενταχθούν σε προγράμματα στήριξής τους.
- Ενιαίο τρόπο καταβολής των επιδομάτων με μοναδικοποίηση για την πρόληψη διπλοεγγραφών και επιστάμενο έλεγχο.

Πρέπει να δοθεί εδώ και τώρα οριστικό τέλος σε αυτή τη χρονίζουσα μάστιγα που ντροπιάζει τα άτομα με αναπηρία αλλιά και τη χώρα. Το αναπηρικό κίνημα ζήτησε από τη νέα Κυβέρνηση να επιδείξει τη δέουσα τόλη και να πατάξει οριστικά

αυτό το νοσηρό φαινόμενο, για να μπορούν τα άτομα με αναπηρία να έχουν στο ακέραιο την αξιοπρέπειά τους, αλλιά και το πολιτικό σύστημα την αξιοπιστία του.

Υπόμνημα της Ε.Σ.Α.μεΑ. στον Πρωθυπουργό και Υπουργό Εξωτερικών κ. Γ. Παπανδρέου

Την ανάγκη και τη σημασία της προώθησης των δικαιωμάτων των ατόμων με αναπηρία και της ενίσχυσης του αναπηρικού κινήματος επεσήμανε η Εθνική Συνομοσπονδία Ατόμων με Αναπηρία με Υπόμνημά της στον Πρωθυπουργό της χώρας και Υπουργό Εξωτερικών κ. Γ. Παπανδρέου στις 26.01.10.

Προτείνοντας καταρχάς τη δομημένη και απευθείας διαβούλευση της Συνομοσπονδίας με την ηγεσία του Υπουργείου, η Ε.Σ.Α.μεΑ. κατέθεσε στον κ. Παπανδρέου ενδεικτικά αναγκαία μέτρα στην κατεύθυνση της άρσης των εμποδίων σε βάρος των ατόμων με αναπηρία στους τομείς αρμοδιότητας του Υπουργείου Εξωτερικών, που συνοψίζονται ως εξής:

- Επικύρωση της Διεθνούς Σύμβασης για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρία του ΟΗΕ και υπογραφή και επικύρωση του Προαιρετικού της Πρωτοκόλλου από τη χώρα μας.
- Διασφάλιση της προσβασιμότητας των κτιριακών υποδομών, των ηλεκτρονικών υπηρεσιών και των εντύπων του Υπουργείου Εξωτερικών και των εποπτευόμενων από αυτό Υπηρεσιών και Φορέων σε Ελλάδα και εξωτερικό.
- Αναγνώριση της διεθνούς παρουσίας και δραστηριότητας του εθνικού αναπηρικού κινήματος και στήριξή του.
- Ένταξη της διάστασης της αναπηρίας στην ανάπτυξη νέων μορφών διπλωματίας.

Συναντήσεις της Ε.Γ. της Ε.Σ.Α.μεΑ. με την Υφυπουργό Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης κ. Φ. Γεννηματά

Τη δεύτερη, προγραμματισμένη συνάντηση πραγματοποιήσε στις 25 Ιανουαρίου 2010 αντιπροσωπεία της Εκτελεστικής Γραμματείας της Εθνικής Συνομοσπονδίας Ατόμων με Αναπηρία με επικεφαλής τον Πρόεδρό της κ. Ιωάννη Βαρδακαστάνη, προκειμένου να της εκθέσει εκτενώς τα προβλήματα που χρήζουν άμεσης επίλυσης και εμπίπτουν της αρμοδιότητάς της.

Στο επίκεντρο της συνάντησης βρέθηκαν θέματα που αφορούν τον τομέα της Υγείας και της Πρόνοιας, με ιδιαίτερη έμφαση στην Πρόνοια, τον πλέον σημαντικό τομέα για τα άτομα με αναπηρία. Η αντιπροσωπεία της Συνομοσπονδίας, επεσήμανε στην κα Γεννηματά πως πρέπει ο τομέας της Πρόνοιας να σταματήσει να είναι ο πλέον υποχρηματοδοτούμενος και ελλιπώς στελεχωμένος τομέας. Επιπλέον, η Συνομοσπονδία ζήτησε από την κα Γεννηματά την πολύτιμη βοήθειά της για την επικύρωση και εφαρμογή της Διεθνούς Σύμβασης για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρία του ΟΗΕ.

Τέλος, οι δύο πλευρές συμφώνησαν τη συγκρότηση Ομάδας Εργασίας υπό τον Γενικό Γραμματέα Πρόνοιας κ. Κατριβάνο με τη συμμετοχή της Ε.Σ.Α.μεΑ., η οποία μέχρι τις αρχές Μαρτίου θα πρέπει να παραδώσει προτάσεις για άμεσα, βρα-

χυρόθεσμα και μακροπρόθεσμα μέτρα για το σύνολο των ζητημάτων που απασχολούν τα άτομα με αναπηρία.

Να σημειωθεί ότι είχε προηγηθεί συνάντηση τη Δευτέρα 11.01.10, κατά την οποία η Συνομοσπονδία έδωσε ιδιαίτερη έμφαση στο θέμα της αναθεώρησης του ΕΣΠΑ 2007 – 2013, ενώ κατέθεσε και σχετικό, ολοκληρωμένο Υπόμνημα στην κα Γεννηματά.

Η Ε.Σ.Α.μεΑ. ζητεί τη συζήτηση του «2010 - Ευρωπαϊκού Έτους Καταπολέμησης της Φτώχειας και του Αποκλεισμού» στη Βουλή

Η Εθνική Συνομοσπονδία Ατόμων με Αναπηρία, μετά την κατάθεση προτάσεων στον Υπουργό Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης κ. Α. Λοβέρδο στις 21.01.10 για το «2010 - Ευρωπαϊκού Έτους Καταπολέμησης της Φτώχειας και του Αποκλεισμού», που περιλάμβανε το σύνολο των προτάσεών της για την καλύτερη αξιοποίηση του Έτους προς όφελος των ατόμων με αναπηρία, απύθυνε σχετικές επιστολές στην Υποεπιτροπή της Βουλής για Θέματα Ατόμων με Αναπηρία, αλλά και στη Διαρκή Επιτροπή Κοινωνικών Υποθέσεων της Βουλής των Ελλήνων στις 25.01.10.

Δεδομένου ότι το εν λόγω ζήτημα είναι ιδιαίτερα σημαντικό για τα άτομα με αναπηρία και τις οικογένειές τους, αφού μπορεί να αποτελέσει όχι απλώς μια ενημερωτική εκστρατεία, αλλά μια αφορμή για να προωθηθούν μέτρα, πολιτικές και προγράμματα αποσκοπώντας στη θωράκιση των πολιτών που ήδη βρίσκονται ή που απειλούνται από τη φτώχεια και τον αποκλεισμό, η Συνομοσπονδία ζητεί και από τις δύο Επιτροπές της Βουλής να εξετάσουν το ενδεχόμενο συζήτησης του Έτους σε κάποια από τις επόμενες συνεδριάσεις τους.

Συνάντηση του Προέδρου της Ε.Σ.Α.μεΑ. με τον Υφυπουργό Υποδομών, Μεταφο-

ρών & Δικτύων κ. Ν. Σηφουνάκη

Τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν τα άτομα με αναπηρία και οι οικογένειές τους αναφορικά με τις μεταφορές και τις επικοινωνίες παρουσίασε ο Πρόεδρος της Εθνικής Συνομοσπονδίας Ατόμων με Αναπηρία κ. Ι. Βαρδακαστάνης κατά τη συνάντησή του με τον Υφυπουργό Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων κ. Ν. Σηφουνάκη στις 12.01.10, τονίζοντας την ανάγκη διασφάλισης της πρόσβασης των ατόμων με αναπηρία στις υποδομές και υπηρεσίες του τομέα μεταφορών και επικοινωνιών.

Ο κ. Βαρδακαστάνης παρέδωσε στο κ. Σηφουνάκη σχετικό Υπόμνημα, στο οποίο υπογραμμίζεται η ανάγκη προώθησης μέτρων που θα οδηγήσουν στην άρση των πάσης φύσεως εμποδίων που οδηγούν τα άτομα με αναπηρία στον αποκλεισμό, καθώς και της διασφάλισης της ισότιμης συμμετοχής τους στα κοινωνικά δρώμενα.

Ζητείται η δέσμευση της Δημοτικής Αρχής για την ανέγερση Στέγης Υποστηριζόμενης Διαβίωσης στο Δήμο Αγίας Παρασκευής

Ο Σύλλογος Γονέων Κηδεμόνων & Φίλων Α.μεΑ. Αγ. Παρασκευής (ΣΥ.ΓΟ.ΚΠ.Φ.ΑΜΕΑ) έχει καταβάλλει συνεχείς και επίπονες προσπάθειες για την ανέγερση Στέγης Υποστηριζόμενης Διαβίωσης (Σ.Υ.Δ.) στο Δήμο Αγίας Παρασκευής, ζητώντας τη στήριξη των προσπαθειών του από την τοπική αυτοδιοίκηση καθώς και τη διάθεση οικοπέδου που βρίσκεται στην συνοικία Πευκακίων.

Ωστόσο, όπως διαπιστώνεται από έγγραφο του ΣΥ.ΓΟ.ΚΠ.Φ.ΑΜΕΑ στις 22 Δεκεμβρίου 2002, οι απαιτούμενες ενέργειες, μεταξύ των οποίων και η σύγκληση διαπραταξιακής σύσκεψης με τη συμμετοχή όλων των εμπλεκόμενων φορέων, δεν έχουν προχωρήσει. Αντιθέτως, ο Δήμος προχώρησε μεμονωμένα σε συνάντηση με το Διοικητικό Συμβούλιο του Συλλόγου Πευκακίων «ΑΝΑΓΕΝΝΗΣΗ», το οποίο εξέφρασε την αρνητική

του άποψη για την ανέγερση της Στέγης στο συγκεκριμένο οικόπεδο, αναφέροντας ότι: «στην Αγ. Παρασκευή υπάρχουν πιο ιδανικοί χώροι για την ανέγερση Σ.Υ.Δ.»!!!

Η Εθνική Συνομοσπονδία Ατόμων με Αναπηρία, ζήτησε με έγγραφό της στις 12.01.10 προς το Δήμαρχο Αγίας Παρασκευής κ. Γιαννακόπουλο τη δέσμευσή του για το ζήτημα αυτό. Το αναπηρικό κίνημα της χώρας ζητεί την άμεση στήριξη των ενεργειών του Συλλόγου Γονέων Κηδεμόνων και Φίλων ΑμεΑ Αγ. Παρασκευής για τη διάθεση του εν λόγω οικοπέδου και την ανέγερση Στέγης Υποστηριζόμενης Διαβίωσης ΑμεΑ στην Αγία Παρασκευή.

Λήψη μέτρων για την προστασία των καταναλωτών με αναπηρία και των οικογενειών τους

Την ανάγκη λήψης μέτρων για την προστασία των καταναλωτών με αναπηρία επεσήμανε η Εκτελεστική Γραμματεία της Εθνικής Συνομοσπονδίας Ατόμων με Αναπηρία, στη συνάντησή της με τον Γενικό Γραμματέα Καταναλωτή κ. Δ. Σπυράκο στις 11.01.10.

Κατά τη συνάντηση, η Συνομοσπονδία κατέθεσε στον κ. Σπυράκο Υπόμνημα με το πλαίσιο αιτημάτων που μπορούν να διασφαλίσουν την ίση μεταχείριση και τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρία ως καταναλωτές. Κεντρική ιδέα των προτάσεων της Ε.Σ.Α.μεΑ. αποτελεί η ανάγκη ανάληψης δράσης από την ελληνική Πολιτεία, διαμέσου της Γενικής Γραμματείας Καταναλωτή, προκειμένου να εκπονηθεί μια ολοκληρωμένη εθνική στρατηγική για την ανάδειξη της διάστασης του καταναλωτή με αναπηρία, τόσο ως προς την προστασία του όσο και ως προς τις θετικές οικονομικές επιπτώσεις που μπορεί να έχει η δυναμική παρουσία του στην αγορά.

Ο κ. Σπυράκος από την πλευρά του δεσμεύθηκε για στενή συνεργασία σε θέματα καταναλωτών με αναπηρία το επόμενο διάστημα με την Ε.Σ.Α.μεΑ.

για την εκτενέστερη μελέτη των προαναφερθέντων μέτρων.

Διαβούλευση για το “Προσχέδιο Νόμου για την ανάρτηση αποφάσεων και πράξεων κυβερνητικών και αυτοδιοικητικών οργάνων καθώς και οργάνων διοίκησης φορέων στο διαδίκτυο”: η απάντηση της Ε.Σ.Α.μεΑ.

Τα σχόλια και τις προτάσεις της στο πλαίσιο της διαβούλευσης για το «Προσχέδιο Νόμου για την ανάρτηση αποφάσεων και πράξεων κυβερνητικών και αυτοδιοικητικών οργάνων καθώς και οργάνων διοίκησης φορέων στο διαδίκτυο» απέστειλε η Εθνική Συνομοσπονδία Ατόμων με Αναπηρία στις 08.01.10 στον Υπουργό Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονική Διακυβέρνησης κ. Ι. Ραγκούση, με σχετικό έγγραφό της, όπως αυτό είχε υποβληθεί και ηλεκτρονικά στις 07.01.2010 στην ιστοσελίδα www.opengov.gr.

Όπως τονίζεται στην επιστολή είναι ευθύνη του κράτους να άρει όλα αυτά τα εμπόδια που αντιμετωπίζουν τα άτομα με αναπηρία και να προβεί σε όλες εκείνες τις προσαρμογές που απαιτούνται προκειμένου τα άτομα με αναπηρία να μπορούν να ασκούν ανεμπόδιστα τα ανθρώπινα δικαιώματά τους.

Συνεπώς, η μη συμπερίληψη των αναγκών των ατόμων με αναπηρία στο εν λόγω προσχέδιο Νόμου, καταστρατηγεί τα ανθρώπινα και συνταγματικά δικαιώματά τους, και πρέπει να συμπεριληφθεί ειδική πρόνοια για τη διασφάλιση της πρόσβασης των ατόμων με αναπηρία σε όλες τις πράξεις, νόμους και αποφάσεις που θα αναρτώνται στο διαδίκτυο και να οριστεί ότι ο τρόπος κατασκευής προσβάσιμων ιστοσελίδων και διαδικτυακών τόπων θα ακολουθεί το de facto πρότυπο ηλεκτρονικής προσβασιμότητας που χρησιμοποιείται για το σκοπό αυτό σε επίσημα έγγραφα της Ε.Ε., ήτοι εκείνο των Οδηγιών Προσβασιμότητας για τον Ιστό (Web Content Accessibility Guideli-

nes), Έκδοση 2.0 της κοινοπραξίας W3C και μάλιστα σε επίπεδο συμμόρφωσης «AAA».

Μέτρα δράσης για τα Άτομα με Αναπηρία στους τομείς της Οικονομίας, της Ανάπτυξης και της Ναυτιλίας

Ενδεικτικά μέτρα στην κατεύθυνση της άρσης των εμποδίων σε βάρος των ατόμων με αναπηρία στους τομείς αρμοδιότητάς της, κατέθεσε με Υπόμνημά της αντιπροσωπεία της Εθνικής Συνομοσπονδίας Ατόμων με Αναπηρία στην Υπουργό Οικονομίας, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας κα Λ. Κατσέλη στις 05.01.10.

Όπως τόνισε η Συνομοσπονδία τα μέτρα εστιάζουν στη διάχυση της διάστασης της αναπηρίας και της προσβασιμότητας των ατόμων με αναπηρία σε όλες τις πολιτικές, διαδικασίες και προγράμματα που αφορούν στους τομείς αρμοδιότητας του Υπουργείου. Επιπλέον, η Συνομοσπονδία επεσήμανε ότι για πρώτη φορά με το άρθρο 16 του Γενικού Κανονισμού των Ταμείων της Ε.Ε. επιβάλλεται η προσβασιμότητα των ατόμων με αναπηρία μεταξύ των υποχρεωτικών κριτηρίων επιλεξιμότητας δράσεων για συγχρηματοδότηση στο πλαίσιο του ΕΣΠΑ 2007 - 2013, γεγονός που μπορεί να αλλοξεί άρδην τα δεδομένα.

Η Συνομοσπονδία είχε επίσης αποστείλει στις 10.12.10 επιστολή στην κα Λ. Κατσέλη, ενόψει της ενδιάμεσης αναθεώρησης του ΕΣΠΑ, στην οποία συμπεριλαμβανόταν σειρά προτάσεων που πρέπει να ληφθούν υπόψη.

Αντιπροσωπεία της Ε.Σ.Α.μεΑ. στη συνεδρίαση της Υποεπιτροπής της Βουλής για τα Θέματα Ατόμων με Αναπηρία

Στο πλαίσιο της 3ης Δεκέμβρη - Εθνικής Ημέρας Ατόμων με Αναπηρία - αντιπροσωπεία της Εθνικής Συνομοσπονδίας Ατόμων με Αναπηρία αποτελείούμενη από τον Πρόεδρο κ. Ι. Βαρδακαστάνη, τον Α' Αντιπρόεδρο κ. Θ. Κηλισιώτη, τον Β' Αντιπρόεδρο

κ. Γ. Λεοντόπουλο, τον Ταμία κ. Κ. Γαργάλη και τα μέλη της Εκτελεστικής Γραμματείας κ. Σ. Μαυροκορίδη και του Γενικού Συμβουλίου της κ. Χ. Καραγκιόζη, συμμετείχαν στη συνεδρίαση της Υποεπιτροπής της Βουλής για τα θέματα των ατόμων με αναπηρία την 01.12.09.

Κατά τη συνεδρίαση, στην οποία συμμετείχε και η Υφυπουργός Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης κα Φώφη Γεννηματά, η αντιπροσωπεία της Ε.Σ.Α.μεΑ. τόνισε με αφορμή την Εθνική Ημέρα Ατόμων με Αναπηρία πως κεντρικός στόχος από τούδε και στο εξής είναι η θέσπιση ενός Εθνικού Προγράμματος για την κοινωνική ένταξη, την κοινωνική προστασία των ατόμων με αναπηρία και την άρση κάθε μορφής διάκρισης σε βάρους τους.

Επιπλέον δόθηκε ιδιαίτερη έμφαση στην ανάγκη θέσπισης δημόσιων πολιτικών υπέρ των ατόμων με αναπηρία, με την απαραίτητη προϋπόθεση της διασφάλισης της δέουσας δημόσιας χρηματοδότησης.

Ο Πρόεδρος και ο Γεν. Γραμματέας της Ε.Σ.Α.μεΑ. στη Βουλή των Ελλήνων για το έκτακτο επίδομα κοινωνικής αλληλεγγύης

Ο Πρόεδρος της Ε.Σ.Α.μεΑ. κ. Ιωάννης Βαρδακαστάνης και ο Γενικός Γραμματέας της κ. Αρ. Παναγιώτης παρευρέθηκαν στη συζήτηση της 2ης συνεδρίασης της Διαρκούς Επιτροπής Οικονομικών Υποθέσεων της Βουλής για το Σχέδιο Νόμου που αφορά στη χορήγηση του έκτακτου επιδόματος αλληλεγγύης, που έλαβε χώρα στις 25 Νοεμβρίου 2009.

Κατά τη συνεδρίαση, ο κ. Ι. Βαρδακαστάνης, εξέφρασε την ικανοποίηση του αναπηρικού κινήματος για τη χορήγηση αυτού του επιδόματος, τονίζοντας την αναγκαιότητα αυτού του μέτρου, το οποίο έχει αποτελέσει καθολικό και πάγιο αίτημα της Ε.Σ.Α.μεΑ. από το έτος 2008, ενώ κατέθεσε και σειρά προτάσεων για την περαιτέρω ενίσχυση των ατόμων με αναπηρία.

Ο Πρόεδρος της Ε.Σ.Α.μεΑ στη Γενική Συνέλευση της Περιφερειακής Ομοσπονδίας Ατόμων με Αναπηρία Δυτικής Μακεδονίας

Ο Πρόεδρος της Εθνικής Συνομοσπονδίας Ατόμων με Αναπηρία κ. Ιωάννης Βαρδακαστάνης μετέβη στις 22 Νοεμβρίου 2009 στην Κοζάνη, προκειμένου να συμμετάσχει στις εργασίες του 2ου Εκλογο-απολογιστικού Συνεδρίου της Περιφερειακής Ομοσπονδίας Ατόμων με Αναπηρία Δυτικής Μακεδονίας.

Κατά τη διάρκεια του Συνεδρίου συζητήθηκαν διοικητικά θέματα της Ομοσπονδίας, απολογισμός της μέχρι τώρα δράσης της, τα ζητήματα που απασχολούν τα άτομα με αναπηρία σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο, η μελλοντική στρατηγική του αναπηρικού κινήματος, ενώ εξελέγη η νέα διοίκηση και η Ελεγκτική Επιτροπή της Ομοσπονδίας.

Ο Πρόεδρος της Ε.Σ.Α.μεΑ στη συνεδρίαση της Περιφερειακής Ομοσπονδίας Ατόμων με Αναπηρία Θεσσαλίας

Ο Πρόεδρος της Εθνικής Συνομοσπονδίας Ατόμων με Αναπηρία κ. Ιωάννης Βαρδακαστάνης μετέβη στις 21 Νοεμβρίου 2009 στη Λάρισα, προκειμένου να συμμετάσχει στη συνεδρίαση του Διοικητικού Συμβουλίου της Περιφερειακής Ομοσπονδίας Ατόμων με Αναπηρία Θεσσαλίας.

Κατά τη συνεδρίαση συζητήθηκαν διοικητικά θέματα της Ομοσπονδίας, οι εκδηλώσεις της 3ης Δεκεμβρίου - Εθνικής Ημέρας Ατόμων με Αναπηρία, ζητήματα εκπαίδευσης και υγείας των ατόμων με αναπηρία και των ατόμων με χρόνιες παθήσεις, καθώς και η μελλοντική στρατηγική του αναπηρικού κινήματος σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο.

Ο Πρόεδρος της Ε.Σ.Α.μεΑ. στη συνεδρίαση της Περιφερειακής Ομοσπονδίας ΑμεΑ Δυτικής Ελλάδας

Ο Πρόεδρος της Εθνικής Συνομοσπονδίας Ατόμων με Αναπηρία κ. Ιωάννης Βαρδακαστάνης μετέβη στην Ναύπακτο, προκειμένου να συμμετάσχει στη συνεδρίαση των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου και της Ελεγκτικής Επιτροπής της Περιφερειακής Ομοσπονδίας Ατόμων με Αναπηρία Δυτικής Ελλάδος.

Η συνεδρίαση πραγματοποιήθηκε στις 18 Νοεμβρίου 2009 και συζητήθηκαν καίρια ζητήματα που χρήζουν άμεσης επίλυσης για την καλύτερη διαβίωση των ατόμων με αναπηρία στη Δυτική Ελλάδα, καθώς και η στρατηγική του μέλλοντος.

Συνάντηση της Ε.Σ.Α.μεΑ. με την Υπουργό Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης & Θρησκευμάτων

Συνάντηση με την Υπουργό Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης & Θρησκευμάτων κα Α. Διαμαντοπούλου πραγματοποιήθηκε στις 12.11.09 το Προεδρείο της Εθνικής Συνομοσπονδίας Ατόμων με Αναπηρία στο πλαίσιο της ενημέρωσής της για τα πάγια αιτήματα του αναπηρικού κινήματος σχετικά με την εκπαίδευση των ατόμων με αναπηρία. Στη συνάντηση παρέστησαν και οι Υφυπουργοί κκ Γ. Πανά-

ρετος και Ε. Χριστοφιλοπούλου, καθώς και η Ειδική Γραμματέας κ. Θ. Δραγώνα.

Κατά τη συνάντηση, ο Πρόεδρος της Ε.Σ.Α.μεΑ. κος Ι. Βαρδακαστάνης έδωσε ιδιαίτερη έμφαση στην ανάγκη να διασφαλιστεί η ισότιμη πρόσβαση των ατόμων με αναπηρία σε όλες τις βαθμίδες της εκπαίδευσης, με τη λήψη όλων των αναγκαίων μέτρων, προκειμένου να πάρει σάρκα και οστά η θεσμικά πλέον κατοχυρωμένη υποχρεωτικότητα της εκπαίδευσης των ατόμων με αναπηρία, η οποία έως και σήμερα παραμένει κενή περιεχομένου. Επιπλέον, η Συνομοσπονδία έθεσε θέματα διορισμού εκπαιδευτικών με αναπηρία και εκπαιδευτικών που είναι γονείς παιδιών με αναπηρία, ενώ κατέθεσε και Υπόμνημα με το σύνολο των αιτημάτων των ατόμων με αναπηρία και των οικογενειών τους για τον τομέα της παιδείας.

Από πλευράς της η Υπουργός δήλωσε ότι βλέποντας την Ειδική Αγωγή από τότε που ανέλαβε τα καθήκοντά της, θεωρεί ότι η ελληνική Πολιτεία πρέπει να ζητήσει συγγνώμη από το αναπηρικό κίνημα, ενώ τόνισε ότι τα παιδιά με αναπηρία πρέπει να ενσωματωθούν στα σχολεία, με παράλληλη αλληλαγγαλή νοοτροπίας από τα παιδιά δίχως αναπηρία και τους εκπαιδευτικούς, ώστε να θεωρηθεί ότι η αναπηρία είναι μια φυσιολογική κατάσταση.

Ο Πρόεδρος της Συνομοσπονδίας δήλωσε ότι η Ε.Σ.Α.μεΑ. και όλοι οι φορείς – μέλη της θα συνεργαστούν στενά με το Υπουργείο προκειμένου να αλληλέγγυα ριζικά το τοπίο στην εκπαίδευση των ατόμων με αναπηρία και κατέληξε ότι θα κριθούμε όλοι από τα έργα μας.

Συνάντηση της Ε.Σ.Α.μεΑ. με την ηγεσία του Υπουργείου Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης

Συνάντηση με την Υπουργό Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης κα Μ. Ξενογιαννακοπούλου και την Υφυπουργό Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης κα Φ. Γεννηματά, πραγματοποιήθηκε το Προεδρείο

και η Εκτελεστική Γραμματεία της Εθνικής Συνομοσπονδίας Ατόμων με Αναπηρία στις 12.11.09 στα γραφεία της Συνομοσπονδίας στην Ηλιούπολη.

Κατά το χαιρετισμό του, ο Πρόεδρος της Ε.Σ.Α.μεΑ. κ. Ιωάννης Βαρδακαστάνης τόνισε ότι είναι απαραίτητη η διαμόρφωση ενός ολοκληρωμένου Συστήματος Υγείας και Πρόνοιας, η διασφάλιση του δημόσιου χαρακτήρα του και επίσης επεσήμανε ότι οι τομείς της Υγείας και της Πρόνοιας συνδέονται άρρηκτα με τους τομείς της εκπαίδευσης, της απασχόλησης και εν γένει με την ισότιμη συμμετοχή των ατόμων με αναπηρία στην κοινωνία.

Από πλευράς της, η κα Ξενογιαννακοπούλου, τόνισε τη σημασία της συνάντησης για την ανοικοδόμηση μιας στενής και ισχυρής συνεργασίας με το αναπηρικό κίνημα, ενώ έδωσε ιδιαίτερη έμφαση στην οριζόντια ένταξη της διάστασης της αναπηρίας, για μια κοινωνία προσβάσιμη, στόχο που χαρακτήρισε ζήτημα δημοκρατίας.

Η κα Γεννηματά στο ίδιο μήκος κύματος ζήτησε από το αναπηρικό κίνημα να μην αφήσει το Υπουργείο να γίνει διαχειριστής μιας δύσκολης καθημερινότητας και κάλεσε τους εκπροσώπους του σε μια ουσιαστική συνεργασία μαζί του. Επι-

πλέον, αναφέρθηκε στην ανάγκη θέσπισης Κάρτας Αναπηρίας, ιεράρχησης των προτεραιοτήτων των ζητημάτων αναπηρίας, καθώς και αξιοποίησης των πόρων του ΕΣΠΑ με τον καλύτερο δυνατό τρόπο για την Υγεία και την Πρόνοια.

Στη συνέχεια, στη συνάντηση με την Εκτελεστική Γραμματεία της Ε.Σ.Α.μεΑ., κατατέθηκε στην ηγεσία του Υπουργείου σχετικό Υπόμνημα με το σύνολο των πάγιων αιτημάτων του αναπηρικού κινήματος.

Προτάσεις της Ε.Σ.Α.μεΑ επί του Σχεδίου Νόμου Ενίσχυση Κοινωνικής Αλληλεγγύης και Εισφορά Κοινωνικής Ευθύνης

Η Ε.Σ.Α.μεΑ., κατόπιν και της συμμετοχής της στην ηλεκτρονική διαβούλευση σχετικά με το Σχέδιο Νόμου «Ενίσχυση Κοινωνικής Αλληλεγγύης και Εισφορά Κοινωνικής Ευθύνης», με το οποίο επιχειρείται η αναδιανομή του εισοδήματος προς όφελος των χαμηλόμισθων και χαμηλοσυνταξιούχων, μεταξύ των οποίων είναι και η πλειοψηφία των ατόμων με αναπηρία και των οικογενειών τους, απέστειλε στις 06.11.09 επιστολή στον Υπουργό Οικονομικών κ. Γ. Παπακωνσταντίνου με τις προτάσεις της για τη βελτίωσή του.

Όπως τονίζεται στην επιστολή, στις ρυθμίσεις του Άρθρου 1 του Νομοσχεδίου που αφορούν και στα άτομα με αναπηρία και τις οικογένειές τους, δεν έχει ληφθεί υπόψη το πρόσθετο κόστος που πηγάζει από τις ανάγκες της αναπηρίας. Επίσης, από τις ρυθμίσεις αυτές αποκλείονται άτομα με μόνιμες και βαριές αναπηρίες, γεγονός που οδηγεί σε διακρίσεις εντός της ευπαθούς ομάδας των ατόμων με αναπηρία.

Θ.Α.

«Εμείς τη λέμε τη ζωή»

ΕΙΔΙΚΗ ΟΔΟΝΤΙΑΤΡΙΚΗ ΜΟΝΑΔΑ ΑΤΟΜΩΝ ΜΕ ΕΙΔΙΚΕΣ ΑΝΑΓΚΕΣ (Α.μ.Ε.Α.)
Γ.Ν. ΑΣΚΛΗΠΕΙΟ ΒΟΥΛΑΣ (Μάιος 1995 – Μάρτιος 2006)

της Μαριάνθης Ε. Μεσσήνη

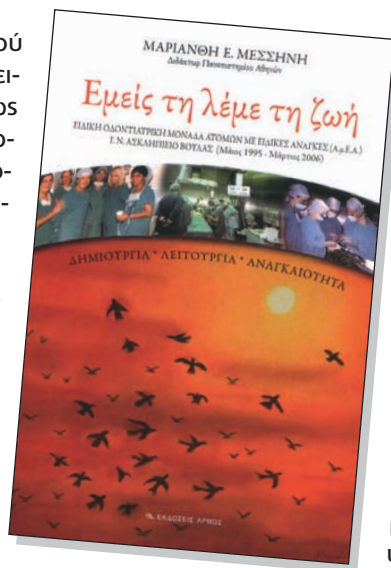
Διδάκτορας Πανεπιστημίου Αθηνών

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΑΡΜΟΣ

Στο Οδοντιατρικό Τμήμα του Γενικού Νοσοκομείου Ασκληπείο Βούλας λειτουργεί από τον Μάιο του 1995 έως σήμερα Ειδική Μονάδα για την οδοντιατρική περίθαλψη ενήλικων ατόμων με αναπηρία (Α.μεΑ.) υπό γενική αναισθησία.

Το πόνημα τούτο επιχειρεί ανασκόπηση της περιόδου από τις 15/5/1995 έως τον Μάρτιο του 2006, κατά την οποία λειτουργήσε, ξεκινώντας ουσιαστικά από το μηδέν, η Ειδική Μονάδα οδοντοθεραπείας με γενική αναισθησία για ενήλικα Α.μεΑ. Συγκεκριμένα:

- ▶ αναφέρεται σε γεγονότα-σταθμούς,
- ▶ στην αναδιοργάνωση του προϋπάρχοντος Οδοντιατρικού Τμήματος,
- ▶ στην οργάνωση και λειτουργία της νεοσυσταθείσας ειδικής μονάδας Α.μεΑ. του Γ.Ν. Ασκληπείο Βούλας,
- ▶ περιγράφει την ιστορική εξέλιξη κάθε θέματος από τη σύλληψη της ιδέας μέχρι τη λειτουργία της Μονάδας έτσι ώστε να γίνουν γνωστές οι προσπάθειες που καταβλήθηκαν αλλιά και οι αντίξοες συνθήκες που έπρεπε ν' αντιμετωπιστούν, για να επιτευχθεί το επιθυμητό αποτέλεσμα, να βελτιωθεί δηλαδή ουσιαστικά η στοματική υγεία και συνεπώς το βιολογικό επίπεδο των Α.μεΑ.,
- ▶ καταδεικνύει τον ιδιαίτερο κόπο και τον συστηματικό μόχθο για τη διεκπεραίωση θεμάτων και την επίλυση των προβλημάτων που προέκυπταν,
- ▶ επιδιώκει, παρουσιάζοντας τις δυσκολίες του εγχειρήματος, να προκαλέσει το ενδιαφέρον των παλαιότερων αλλιά και των νέων οδοντιάτρων για

το εξειδικευμένο αυτό αντικείμενο, με σκοπό την ανάπτυξη αντίστοιχου έργου και σε άλλα δημόσια νοσοκομεία.

Τη σημασία και τη σπουδαιότητα της Ειδικής Μονάδας - Α.μεΑ. κατανοούν και αναγνωρίζουν καλύτερα απ' όλους τα Α.μεΑ. και οι λοιποί ασθενείς, που προσήλθαν απ' όλη την Ελλάδα για οδοντοθεραπεία. Κατά την περίοδο Μάιος 1995 - Μάρτιος 2006 δέχτηκαν τη φροντίδα στα εξωτερικά ιατρεία περίπου 23.000 ασθενείς και χειρουργήθηκαν για οδοντοθεραπεία υπό γενική αναισθησία 1.269 Α.μεΑ.

Η προσέγγιση αυτή στόχο έχει να περιγράψει εν συντομία τον αγωνιώδη κόπο, που καταβλήθηκε προκειμένου να πάρει σάρκα και οστά η πρώτη θεσμοθετημένη Ειδική Οδοντιατρική Μονάδα Ατόμων με Ειδικές Ανάγκες ενηλίκων στην οδοντοθεραπεία υπό γενική αναισθησία.

Με τη δημιουργία της Ειδικής αυτής Μονάδας, τα Α.μεΑ. διεκδικούν ένα καλύτερο μέλλον. Με υψηλό αίσθημα ευθύνης καθημερινά, οδοντίατροι, ιατροί και νοσηλευτικό προσωπικό προσφέρουν τις επιστημονικές τους γνώσεις και την κλινική τους εμπειρία στα άτομα αυτά. Για την αρτιότερη επίτευξη των στόχων τους, προσπαθούν να είναι σε καθημερινή επαφή με τη σύγχρονη ιατρική πραγματικότητα, αναβαθμίζοντας τις υπηρεσίες προς τα Α.μεΑ. Αυτή η προσφορά αποτελεί την υπέρτατη υποχρέωση προς τα άτομα αυτά, ενώ βρίσκει την ανάλογη ανταπόκριση από μέρους τους.

ΕΘΝΙΚΗ ΣΥΝΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑ ΑΤΟΜΩΝ ΜΕ ΑΝΑΠΗΡΙΑ
Ελ. Βενιζέλου 236, 163 41 Ηλιούπολη, Αθήνα
Τηλ. 210 - 9949837 • Fax: 210 - 5238967
e-mail: esaea@otenet.gr • <http://www.esaea.gr>